

DIREKTIVA 2014/92/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 23. julija 2014****o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropske centralne banke ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 26(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) notranji trg zajema območje brez notranjih meja, na katerem je zagotovljen prosti pretok blaga, oseb, storitev in kapitala. Razdrobljenost notranjega trga škodi konkurenčnosti, rasti in ustvarjanju delovnih mest v Uniji. Odprava neposrednih in posrednih ovir za ustrezno delovanje notranjega trga je bistvena za njegovo dokončno vzpostavitev. Ukrepanje Unije v zvezi z notranjim trgom v sektorju maloprodajnih finančnih storitev je že znatno prispevalo k razvoju čezmejnega delovanja ponudnikov plačilnih storitev, izboljšanju izbire za potrošnike ter povečanju kakovosti in preglednosti ponudb.
- (2) V zvezi s tem je Direktiva 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ določila osnovne zahteve glede preglednosti nadomestil, ki jih zaračunajo ponudniki plačilnih storitev za storitve, povezane s plačilnimi računi. To je znatno olajšalo dejavnost ponudnikov plačilnih storitev, saj so bila določena enotna pravila o zagotavljanju plačilnih storitev in informacijah, ki jih je treba zagotoviti, zmanjšalo upravno breme in prispevalo k nižjim stroškom ponudnikov plačilnih storitev.
- (3) Nemoteno delovanje notranjega trga ter razvoj sodobnega in socialno vključujočega gospodarstva sta vedno bolj odvisna od splošne dostopnosti plačilnih storitev. Vsa nova zakonodaja na tem področju mora biti del pametne gospodarske strategije za Unijo, pri kateri je treba ustrezno upoštevati potrebe ranljivejših potrošnikov.

⁽¹⁾ UL C 51, 22.2.2014, str. 3.

⁽²⁾ UL C 341, 21.11.2013, str. 40.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 15. aprila 2014 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 23. julija 2014.

⁽⁴⁾ Direktiva 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES (UL L 319, 5.12.2007, str. 1).

- (4) Kot je poudaril Evropski parlament v resoluciji z dne 4. julija 2012 s priporočili Komisiji o dostopu do osnovnih bančnih storitev, pa je treba za izboljšanje in razvoj notranjega trga majhnih bančnih poslov storiti še več. Vzpostavitev popolnoma integriranega trga še vedno ovirajo pomanjkanje preglednosti in primerljivosti nadomestil ter težave pri zamenjavi plačilnih računov, kar prispeva k nizki ravni konkurence v sektorju majhnih bančnih poslov. Te težave je treba odpraviti in doseči visoke standarde kakovosti.
- (5) Sedanji pogoji na notranjem trgu bi lahko ponudnike plačilnih storitev odvrnili od uveljavljanja pravice do ustanavljanja ali zagotavljanja storitev v Uniji zaradi težav pri pridobivanju strank ob vstopu na nov trg. Za vstop na nove trge so pogosto potrebne velike naložbe. Take naložbe so upravičene le, če ponudnik predvideva zadostne priložnosti in ustrezno povpraševanje potrošnikov. Kar zadeva maloprodajne finančne storitve, je nizka raven mobilnosti potrošnikov v veliki meri posledica pomanjkanja preglednosti in primerljivosti nadomestil in ponujenih storitev ter težav pri zamenjavi plačilnih računov. Ti dejavniki ovirajo tudi povpraševanje. To zlasti velja za čezmejno delovanje.
- (6) Znatne ovire za dokončno vzpostavitev notranjega trga na področju plačilnih računov lahko povzroči tudi razdrobljenost obstoječih nacionalnih regulativnih okvirov. Obstoječe določbe na nacionalni ravni v zvezi s plačilnimi računi, zlasti o primerljivosti nadomestil in zamenjavi plačilnih računov, so neenotne. Kar zadeva zamenjavo, je pomanjkanje enotnih zavezujočih ukrepov na ravni Unije privedlo do neenotnih praks in ukrepov na nacionalni ravni. Te razlike so še bolj izrazite na področju primerljivosti nadomestil, saj na ravni Unije ne obstaja noben ukrep, niti samoregulativni. Če bi te razlike v prihodnosti postale pomembnejše, ker ponudniki plačilnih storitev svoje prakse prilagajajo nacionalnim trgom, bi narasli stroški čezmejnega delovanja glede na stroške domačih ponudnikov, s tem pa bi čezmejno poslovanje postalo manj privlačno. Čezmejna dejavnost na notranjem trgu je otežena tudi zaradi ovir, s katerimi se potrošniki srečujejo pri odprtju plačilnega računa v tujini. Obstoječa omejevalna merila upravičenosti lahko preprečujejo prosti pretok državljanov Unije. Z zagotavljanjem dostopa do plačilnega računa vsem potrošnikom bodo ti lahko sodelovali na notranjem trgu in izkoristili njegove prednosti.
- (7) Poleg tega morebitno povpraševanje po storitvah, povezanih s plačilnimi računi, v Uniji še ni v celoti izkoriščeno, saj nekatere potencialne stranke nimajo odprtega plačilnega računa, ker je bila njihova vloga zavrnjena ali jim niso na voljo ustrezni produkti. Večje sodelovanje potrošnikov na notranjem trgu bi dodatno spodbudilo ponudnike plačilnih storitev k vstopu na nove trge. Nadalje je ustvarjanje pogojev, ki omogočajo dostop vseh potrošnikov do plačilnega računa, nujno, da se spodbudi njihovo sodelovanje na notranjem trgu in se jim omogoči izkoriščanje njegovih prednosti.
- (8) Preglednost in primerljivost nadomestil sta bili na ravni Unije obravnavani v okviru pobude bančnega sektorja o samoregulaciji. Vendar končni dogovor o tej pobudi ni bil dosežen. Skupna načela, ki jih je leta 2008 sprejel Odbor evropskega bančnega sektorja, v zvezi z zamenjavo določajo vzorčni mehanizem za zamenjavo plačilnih računov, ki jih ponujajo banke, ki se nahajajo v isti državi članici. Ker pa ta skupna načela niso zavezujoča, je bila njihova uporaba po vsej Uniji nedosledna in neučinkovita. Poleg tega skupna načela zadevajo zamenjavo plačilnih računov le na nacionalni ravni in ne zajemajo čezmejnne zamenjave. V zvezi z dostopom do osnovnega plačilnega računa je Komisija v Priporočilu 2011/442/EU ⁽¹⁾ države članice pozvala, naj najpozneje šest mesecev po objavi navedenega priporočila sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo njegovo uporabo. Glavna načela iz navedenega priporočila izpolnjuje zaenkrat le nekaj držav članic.

⁽¹⁾ Priporočilo Komisije 2011/442/EU z dne 18. julija 2011 o dostopu do osnovnega plačilnega računa (UL L 190, 21.7.2011, str. 87).

- (9) Da bi dolgoročno podpirali učinkovito in nemoteno finančno mobilnost, je ključno, da se določi enoten sklop pravil za reševanje vprašanja nizke ravni mobilnosti strank in zlasti za izboljšanje primerjave storitev in nadomestil, povezanih s plačilnim računom, ter za spodbujanje zamenjave plačilnih računov in preprečevanje diskriminacije na podlagi prebivališča potrošnikov, ki nameravajo odpreti in uporabljati plačilni račun čezmejno. Prav tako je bistveno sprejeti ustrezne ukrepe za spodbujanje sodelovanja strank na trgu plačilnih računov. Ti ukrepi bodo spodbudili vstop ponudnikov plačilnih storitev na notranji trg in zagotovili enake konkurenčne pogoje, s tem pa okrepili konkurenco in učinkovito razporeditev sredstev na trgu Unije za maloprodajne finančne storitve, kar bo koristilo podjetjem in potrošnikom. Poleg tega bodo pregledne informacije o nadomestilih in možnosti zamenjave skupaj s pravico dostopa do osnovnega plačilnega računa državljanom Unije omogočile, da se bodo lažje gibal v Uniji ter v njej iskali najboljše ponudbe, ter s tem izkoristili prednosti v celoti delujočega notranjega trga na področju maloprodajnih finančnih storitev in prispevali k njegovemu nadaljnjemu razvoju.
- (10) Ključno je tudi zagotoviti, da ta direktiva ne bo ovirala inovacij na področju maloprodajnih finančnih storitev. Vsako leto se pojavijo nove tehnologije, kot so mobilne bančne storitve in plačilne kartice s shranjeno vrednostjo, zaradi katerih bi lahko sedanji model plačilnih računov zastarel.
- (11) Ta direktiva državam članicam ne bi smela preprečiti, da ohranijo ali sprejmejo strožje določbe za varstvo potrošnikov, če so takšne določbe skladne z njihovimi obveznostmi na podlagi prava Unije in te direktive.
- (12) Določbe te direktive o primerljivosti nadomestil in zamenjavi plačilnih računov bi morale veljati za vse ponudnike plačilnih storitev, kot so določeni v Direktivi 2007/64/ES. Določbe te direktive o dostopu do osnovnih plačilnih računov bi morale veljati le za kreditne institucije. Vse določbe te direktive bi morale zadevati plačilne račune, prek katerih lahko potrošniki izvedejo naslednje transakcije: polog sredstev, dvig gotovine ter izvršitev plačilnih transakcij tretjim osebam in prejem takšnih transakcij tretjih oseb, vključno z izvršitvijo kreditnih plačil. To pomeni, da bi morali biti računi z bolj omejenimi možnostmi izvzeti. Tako bi morali na primer računi, kot so varčevalni računi, računi kreditnih kartic, na katere se sredstva običajno vplačujejo le za odplačevanje dolga na kreditni kartici, tekoči računi za fleksibilno odplačevanje hipotekarnega kredita ali računi elektronskega denarja, biti načeloma izvzeti iz področja uporabe te direktive. Vendar bodo takšni računi spadali v področje uporabe te direktive, če se uporabljajo za vsakodnevne plačilne transakcije in ponujajo vse navedene možnosti. Računi podjetij, tudi malih ali mikropodjetij, razen računov v lastnem imenu, ne bi smeli spadati v področje uporabe te direktive. Države članice bi lahko uporabo te direktive razširile na druge ponudnike plačilnih storitev in druge plačilne račune, na primer takšne, ki ponujajo bolj omejene plačilne možnosti.
- (13) Ker je osnovni plačilni račun za namene te direktive vrsta plačilnega računa, bi morale določbe o preglednosti in zamenjavi veljati tudi za takšne račune.
- (14) Opredelitve pojmov iz te direktive bi morale biti kar se da usklajene z opredelitvami iz drugih zakonodajnih aktov Unije, zlasti z opredelitvami iz Direktive 2007/64/ES in Uredbe (EU) št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
- (15) Ključno za potrošnike je, da lahko razumejo nadomestila, na podlagi česar lahko primerjajo ponudbe različnih ponudnikov plačilnih storitev in sprejmejo ustrezno utemeljeno odločitev, kateri plačilni račun najbolj ustreza njihovim potrebam. Primerjava nadomestil ni mogoča, če ponudniki plačilnih storitev uporabljajo različno terminologijo za iste storitve in zagotavljajo informacije v različnih oblikah. Standardizirana terminologija skupaj z namenskimi informacijami o nadomestilih v usklajeni obliki za najbolj reprezentativne storitve, povezane s plačilnimi računi, lahko potrošnikom pomaga pri razumevanju in primerjanju nadomestil.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009 (UL L 94, 30.3.2012, str. 22).

- (16) Potrošnikom bi najbolj koristile strnjene in standardizirane informacije, ki jih je preprosto primerjati med različnimi ponudniki plačilnih storitev. Orodja, ki jih imajo na voljo potrošniki za primerjavo ponudb plačilnih računov, ne bi imela pozitivnega učinka, če bi čas, potreben za pregledovanje dolgih seznamov nadomestil za različne ponudbe, prevladal nad koristmi izbire najugodnejše ponudbe. Ta orodja bi morala biti raznolika, opraviti pa bi bilo treba preskušanje pri potrošnikih. V tej fazi bi bilo treba terminologijo o nadomestilih standardizirati le za najbolj reprezentativne izraze in opredelitve v državah članicah, da se prepreči obremenjevanje potrošnikov s preveč informacijami in omogoči hitro izvajanje.
- (17) Terminologijo o nadomestilih bi morale določati države članice, da bi se lahko upoštevale posebnosti lokalnih trgov. Da bi storitve štele za reprezentativne, bi bilo treba zanje plačati nadomestilo pri najmanj enem ponudniku plačilnih storitev v državi članici. Poleg tega bi morala biti terminologija, ki se uporablja za opredelitev storitev, skupnih večini držav članic, standardizirana na ravni Unije, kar bi omogočilo boljšo primerjavo ponudb plačilnih računov v Uniji. Da se zagotovi zadostna homogenost nacionalnih seznamov, bi moral Evropski nadzorni organ (Evropski bančni organ) (v nadaljnjem besedilu: EBA), ustanovljen z Uredbo (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, pripraviti smernice za pomoč državam članicam pri določanju storitev, ki se na nacionalni ravni najpogosteje uporabljajo in ki potrošnikom povzročajo najvišje stroške. V ta namen bi morale države članice Komisiji in EBA do 18. decembra 2014 sporočiti ustrezne organe, na katere bi bilo treba nasloviti te smernice.
- (18) Ko države članice pripravijo začasni seznam najbolj reprezentativnih storitev, za katere se na nacionalni ravni plačuje nadomestilo, ter izraze in opredelitve, bi jih EBA moral pregledati in z osnutkom regulativnega tehničnega standarda določiti, katere storitve so skupne večini držav članic, ter zanje predlagati standardizirane izraze in opredelitve na ravni Unije v vseh uradnih jezikih institucij Unije. EBA bi moral zagotoviti, da se v posamezni državi članici za vsako storitev uporablja samo en izraz v katerem koli uradnem jeziku vsake države članice, ki je tudi uradni jezik institucij Unije. To pomeni, da se dovoli uporaba različnih izrazov za iste storitve v različnih državah članicah, ki imajo isti uradni jezik institucij Unije, s čimer se upoštevajo nacionalne posebnosti. Nato bi morale države članice vse veljavne izraze na ravni Unije vključiti v svoje začasne sezname in na podlagi tega objaviti končne sezname.
- (19) Da bi potrošnikom pomagali pri preprosti primerjavi nadomestil za plačilne račune na celotnem notranjem trgu, bi jim morali ponudniki plačilnih storitev zagotoviti dokument z informacijami o nadomestilih, ki bi vseboval nadomestila za vse storitve s seznama najbolj reprezentativnih storitev, povezanih s plačilnim računom, na nacionalni ravni. V dokumentu z informacijami o nadomestilih bi bilo treba, kadar je ustrezno, uporabiti standardizirane izraze in opredelitve, vzpostavljene na ravni Unije. To bi prispevalo tudi k zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev med ponudniki plačilnih storitev, ki konkurirajo na trgu plačilnih računov. Dokument z informacijami o nadomestilih ne bi smel vključevati drugih nadomestil. Kadar ponudnik plačilnih storitev ne ponuja storitev s seznama najbolj reprezentativnih storitev, povezanih s plačilnim računom, bi morala to navesti, na primer tako, da bi storitev označila kot „ni na voljo“ ali „se ne uporablja“. Države članice bi morale imeti možnost zahtevati, da se z dokumentom z informacijami o nadomestilih zagotovijo ključni kazalniki, kot je celovit kazalnik stroškov, ki povzema skupne letne stroške, ki jih imajo potrošniki s plačilnim računom. Da bi potrošnikom pomagali razumeti nadomestila, ki jih morajo plačati za svoj plačilni račun, bi jim bilo treba zagotoviti glosar z jasno, netehnično in nedvoumno razlago vsaj nadomestil in storitev iz dokumenta z informacijami o nadomestilih. Glosar bi moral služiti kot koristno orodje za spodbujanje boljšega razumevanja pomena nadomestil, kar bi prispevalo k temu, da bi potrošniki izbirali z večjega nabora ponudb plačilnih računov. Uvesti bi bilo treba tudi obveznost, ki od ponudnikov plačilnih storitev zahteva, da potrošnike vsaj enkrat letno brezplačno obvestijo o vseh nadomestilih, ki se zaračunajo za njihov plačilni račun, po potrebi tudi o stroških prekoračitve in kreditni obrestni meri.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

To ne posega v določbe glede s prekoračitve iz Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Naknadne informacije bi bilo treba posredovati v posebnem dokumentu z naslovom „obračun nadomestil“. Vsebovati bi moral pregled pridobljenih obresti in vseh nadomestil, zaračunanih za uporabo plačilnega računa, da bi potrošnik lahko razumel, na kaj se navezujejo odhodki za nadomestila, in ocenil, ali bi moral spremeniti potrošniške vzorce oziroma zamenjati ponudnika. Ta prednost bi se še povečala z naknadnimi informacijami o nadomestilih, v katerih bi bile najbolj reprezentativne storitve navedene v enakem zaporedju kot v predhodnih informacijah o nadomestilih.

- (20) Da se zadovolji potrebam potrošnikov je treba zagotoviti, da so informacije o nadomestilih za plačilne račune točne, jasne in primerljive. Zato bi moral EBA po posvetovanju z nacionalnimi organi in preskušanju pri potrošnikih pripraviti osnutek izvedbenih tehničnih standardov v zvezi s standardizirano predstavitveno obliko za dokument z informacijami o nadomestilih, obračun nadomestil in skupne simbole, s čimer bi se potrošnikom zagotovila razumljivost in možnost primerjave. V dokumentih z informacijami o nadomestilih in obračunih nadomestil bi bilo treba v vsaki državi članici uporabiti enako obliko, enak vrstni red točk in enake naslove, kar bi potrošnikom omogočilo primerjavo obeh dokumentov ter povečalo razumevanje in uporabnost informacij. Dokument z informacijami o nadomestilih in obračun nadomestil bi se morala jasno razlikovati od drugih obvestil. EBA bi moral pri pripravi oblik tudi upoštevati dejstvo, da lahko države članice dokument z informacijami o nadomestilih in obračun nadomestil zagotovijo skupaj z informacijami, potrebnimi v skladu z drugim zakonodajnim aktom Unije ali nacionalnimi zakonodajnimi akti o plačilnih računih in povezanih storitvah.
- (21) Da bi zagotovili dosledno uporabo veljavne terminologije na ravni Unije v celotni Uniji, bi morale države članice določiti obveznost, ki od ponudnikov plačilnih storitev zahteva, da pri komunikaciji s potrošniki uporabljajo veljavno terminologijo na ravni Unije in ostalo nacionalno standardizirano terminologijo s končnega seznama, tudi v dokumentu z informacijami o nadomestilih in obračunu nadomestil. Ponudniki plačilnih storitev bi morali imeti možnost, da v pogodbenih, poslovnih in tržnih informacijah za potrošnike uporabljajo tržna imena, če pri tem jasno navedejo ustrezen veljaven standardiziran izraz. Kadar v dokumentu z informacijami o nadomestilih ali v obračunu nadomestil uporabijo tržna imena, bi morala ta biti dodana standardiziranim izrazom kot drugotno poimenovanje, izraženo na primer v oklepajih ali manjšem tisku.
- (22) Neodvisna primerjalna spletna mesta so učinkovito sredstvo, s katerim lahko potrošniki na enem mestu ocenijo koristi različnih ponudb plačilnih računov. Takšna spletna mesta lahko zagotovijo pravo ravnotežje med potrebo po jasnosti in jedrnatosti informacij ter potrebo po popolnosti in celovitosti teh informacij, saj omogočajo, da uporabniki pridobijo natančnejše informacije, kadar jih potrebujejo. Zajeti bi morala čim več ponudb, da bi zagotovila reprezentativen pregled in hkrati pokrila znaten del trga. Prav tako lahko zmanjšajo stroške iskanja, saj potrošnikom informacij ne bo treba zbirati ločeno pri ponudnikih plačilnih storitev. Bistveno je, da so informacije na takšnih spletnih mestih zanesljive, nepristranske in pregledne ter da so potrošniki obveščeni o dostopnosti takšnih spletnih mest. Zato bi morale države članice javnost obveščati o takšnih spletnih mestih.
- (23) Zaradi pridobivanja nepristranskih informacij o nadomestilih in obrestnih merah v zvezi s plačilnimi računi bi bilo treba potrošnikom omogočiti uporabo javno dostopnih primerjalnih spletnih mest, ki so operativno neodvisna od ponudnikov plačilnih storitev, kar pomeni, da noben ponudnik plačilnih storitev ne bi smel biti v privilegiranem položaju pri rezultatih iskanja. Zato bi morale države članice zagotoviti, da imajo potrošniki na njihovem ozemlju prost dostop do vsaj enega takšnega spletnega mesta. Takšna primerjalna spletna mesta bi lahko upravljali pristojni organi, drugi javni organi in/ali zasebni upravljavci ali bi jih upravljala tretja stran v njihovem imenu. Primerjavo nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, lahko omogočajo tudi obstoječa spletna mesta, namenjena primerjavi različnih finančnih ali nefinančnih produktov. Takšna spletna mesta bi bilo treba upravljati v skladu z določenimi merili kakovosti, vključno z zahtevo po zagotavljanju podrobnosti o njegovih lastnikih, točnih in najnovejših informacij, datuma in časa zadnje posodobitve, jasnih in objektivnih meril, na katerih bo temeljila primerjava, ter

⁽¹⁾ Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL L 133, 22.5.2008, str. 66).

širokega nabora ponudb plačilnih računov, s katerim se zajame znaten del trga. Države članice bi lahko določile, kako pogosto bi spletna mesta morala pregledovati in posodobljati informacije, ki jih zagotavljajo potrošnikom, ob upoštevanju pogostosti, s katero ponudniki plačilnih storitev na splošno posodobljajo svoje informacije o nadomestilih. Države članice bi morale tudi določiti, kaj je širok nabor ponudb plačilnih storitev, s katerim se zajame znaten del trga, tako da preučijo na primer tržni delež in/ali geografsko lokacijo ponudnikov plačilnih storitev in/ali njihovo število, pri čemer ocenijo, ali bi zadostovala navadna večina ali manj. Na primerjalnem spletnem mestu bi morala biti primerjava nadomestil, ki se jih plača za storitve s seznama najbolj reprezentativnih storitev, povezanih s plačilnimi računi, pri čemer se upošteva terminologija na ravni Unije.

Primerno je, da bi države članice lahko zahtevale, da takšna spletna mesta primerjajo druge informacije, na primer o dejavnostih, ki vplivajo na raven storitev ponudnikov plačilnih storitev, kot sta število in porazdelitev podružnic ali bankomatov. Kadar je v državi članici le eno spletno mesto, ki preneha delovati ali izpolnjevati merila kakovosti, bi morala država članica zagotoviti, da imajo potrošniki v razumnem roku dostop do drugega primerjalnega spletnega mesta na nacionalni ravni.

- (24) Sedanja praksa je, da ponudniki plačilnih storitev ponujajo plačilni račun v paketu s produkti ali storitvami, ki niso povezani s plačilnim računom, kot so zavarovalni produkti ali finančno svetovanje. S to prakso lahko ponudniki plačilnih storitev razširijo svojo ponudbo in med seboj konkurirajo, pozitivna pa je lahko tudi za potrošnike. Vendar je bilo na podlagi študije Komisije iz leta 2009 o vezavah v finančnem sektorju ter ustreznih posvetovanj in pritožb potrošnikov ugotovljeno, da lahko ponudniki plačilnih storitev ponujajo plačilne račune v paketu s produkti, ki jih potrošniki ne želijo in niso bistveni za plačilne račune, na primer skupaj s stanovanjskim zavarovanjem. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da lahko takšne prakse zmanjšajo preglednost in primerljivost cen, omejijo izbiro potrošnikov pri nakupu ter negativno vplivajo na njihovo mobilnost. Zato bi morale države članice zagotoviti, da ponudniki plačilnih storitev, ki ponujajo plačilne račune v paketu, potrošnike obvestijo, ali lahko plačilni račun kupijo ločeno, in v tem primeru zagotovijo ločene informacije o veljavnih stroških in nadomestilih za posamezne druge produkte ali storitve v paketu, ki se lahko kupijo ločeno.
- (25) Postopek zamenjave plačilnih računov bi bilo treba uskladiti po vsej Uniji. Zaenkrat so obstoječi ukrepi na nacionalni ravni zelo različni in ne zagotavljajo ustrezne ravni varstva potrošnikov v vseh državah članicah. Z uvedbo zakonodajnih ukrepov za določitev glavnih načel, ki jih ponudniki plačilnih storitev upoštevajo pri zagotavljanju takšne storitve v vsaki državi članici, bi se izboljšalo delovanje notranjega trga tako za potrošnike kot ponudnike plačilnih storitev. To bi na eni strani zagotovilo enake pogoje za potrošnike, ki se morda zanimajo za odprte plačilnega računa v drugi državi članici, saj bi se zagotovila enakovredna raven varstva. Na drugi strani pa bi se zmanjšale razlike med regulativnimi ukrepi na nacionalni ravni, s tem pa upravno breme ponudnikov plačilnih storitev, ki nameravajo ponujati storitve čezmejno. Posledično bi ukrepi glede zamenjave računov olajšali zagotavljanje storitev, povezanih s plačilnimi računi, na notranjem trgu.
- (26) Zamenjava računov ne bi smela pomeniti prenosa pogodbe s prenosnega ponudnika plačilnih storitev na prejemnega ponudnika plačilnih storitev.
- (27) Potrošniki so k zamenjavi plačilnega računa spodbujeni le, če postopek ne povzroči pretiranega upravnega in finančnega bremena. Zato bi morali ponudniki plačilnih storitev potrošnikom ponujati jasen, hiter in varen postopek za zamenjavo plačilnih računov, tudi osnovnih. Takšen postopek bi bilo treba zagotoviti potrošnikom, kadar želijo zamenjati enega ponudnika plačilnih storitev za drugega, pa tudi kadar želijo zamenjati različne plačilne račune pri istem ponudniku plačilnih storitev. To bi potrošnikom omogočilo, da izkoristijo najugodnejše ponudbe na trgu in svoj trenutni plačilni račun zlahka zamenjajo za drugega, ki je morebiti ustrežnejši, ne glede na to, ali to storijo v okviru istega ponudnika plačilnih storitev ali med različnimi ponudniki plačilnih storitev. Morebitna nadomestila, ki jih ponudnik plačilnih storitev zaračuna za storitev zamenjave, bi morale biti razumne in v skladu z dejanskimi stroški ponudnikov plačilnih storitev.

- (28) Pri postopku zamenjave, kadar sta oba ponudnika plačilnih storitev na ozemlju ene države članice, bi bilo treba tem državam dovoliti, da določijo ali ohranijo ureditev, ki se razlikuje od ureditve iz te direktive, če je to jasno v interesu potrošnika.
- (29) Postopek zamenjave bi moral biti za potrošnika čim bolj enostaven. Zato bi morale države članice zagotoviti, da je prejemni ponudnik plačilnih storitev odgovoren za začetek in vodenje postopka v imenu potrošnika. Države članice bi lahko pri določanju storitve zamenjave uporabile dodatna sredstva, na primer tehnične rešitve. Takšna dodatna sredstva lahko presegajo zahteve te direktive, saj se lahko na primer določi krajši časovni okvir za izvedbo storitve zamenjave ali pa se od ponudnikov plačilnih storitev zahteva, da na zahtevo potrošnika za določeno omejeno obdobje, ki se začne s prejemom pooblastitve zamenjave, zagotovijo samodejno ali ročno posredovanje kreditnih plačil, prejetih na prejšnji plačilni račun, na nov plačilni račun. Takšna dodatna sredstva lahko ponudniki plačilnih storitev uporabijo tudi prostovoljno, tudi če država članica tega ne zahteva.
- (30) Potrošnikom bi bilo treba omogočiti, da od prejemnega ponudnika plačilnih storitev zahtevajo, da v celoti ali delno izvede zamenjavo vhodnih kreditnih plačil, trajnih nalogov za kreditna plačila ali soglasij za direktne obremenitve, pri čemer je zaželeno, da bi bil za to potreben samo en obisk pri prejemnem ponudniku plačilnih storitev. Zato bi potrošniki morali imeti možnost, da podpišejo eno pooblastilo, s katerim odobrijo izvedbo vseh zgoraj navedenih nalog. Države članice bi lahko zahtevale pisno pooblastilo potrošnika, lahko pa bi sprejele tudi enakovredna sredstva, kadar je ustrezno, na primer kadar se za zamenjavo uporablja avtomatiziran sistem. Pred podpisom pooblastila bi moral biti potrošnik obveščen o vseh korakih postopka, potrebnih za zamenjavo. Pooblastilo bi lahko na primer zajemalo vse naloge, ki predstavljajo del storitve zamenjave, pri čemer bi lahko potrošnik izbiral le nekaj izmed teh nalog.
- (31) Za uspešno zamenjavo je potrebno sodelovanje prenosnega ponudnika plačilnih storitev. Prenosni ponudnik plačilnih storitev bi moral prejemnemu ponudniku plačilnih storitev zagotoviti vse potrebne informacije za ponovno vzpostavitev plačil na drugem plačilnem računu. Vendar pa takšne informacije ne bi smele presegati tistega, kar je potrebno za izvedbo zamenjave.
- (32) Da bi olajšali čezmejno odpiranje računov, bi moral potrošnik imeti možnost novega ponudnika plačilnih storitev pozvati, naj na novem plačilnem računu v celoti ali delno vzpostavi trajne naloge za kreditna plačila, sprejema direktne obremenitve od datuma, ki ga določi potrošnik, in potrošniku zagotovi informacije o novem plačilnem računu, pri čemer je zaželeno, da bi bil za to potreben samo en obisk pri novem ponudniku plačilnih storitev.
- (33) Potrošniki ne bi smeli utrpeti finančnih izgub, vključno s plačilom stroškov in obresti, zaradi napak ponudnikov plačilnih storitev, vključenih v postopek zamenjave. Zlasti ne bi smeli imeti nobenih finančnih izgub zaradi plačila dodatnih nadomestil, obresti ali drugih stroškov ter glob in kazni oziroma utrpeti druge finančne škode zaradi zamud pri izvedbi plačila.
- (34) Države članice bi morale zagotoviti, da potrošniki, ki želijo odpreti plačilni račun, niso diskriminirani na podlagi državljanstva ali prebivališča. Pomembno je, da kreditne institucije zagotovijo, da njihove stranke ne uporabljajo finančnega sistema v nezakonite namene, kot so goljufije, pranje denarja ali financiranje terorizma, vendar ne bi smele omejevati potrošnikov, ki želijo izkoristiti prednosti notranjega trga s čezmejnimi odprti in uporabo plačilnih računov. Zato določbe Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ne bi smele biti razlog za zavrnitev tržno manj zanimivih potrošnikov.

⁽¹⁾ Direktiva 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma (UL L 309, 25.11.2005, str. 15).

- (35) Potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji, ne bi smeli biti diskriminirani na podlagi državljanstva ali prebivališča ali katerega koli drugega razloga iz člena 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), ko zaprosijo za odprtje plačilnega računa v Uniji ali do njega dostopajo. Poleg tega bi morale države članice zagotoviti dostop do osnovnih plačilnih računov ne glede na finančne okoliščine potrošnikov, kot so njihov zaposlitveni status, stopnja dohodka, pretekli krediti ali osebni stečaj.
- (36) Potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji in nimajo plačilnega računa v določeni državi članici, bi morali imeti možnost, da v tej državi članici odprejo in uporabljajo osnovni plačilni račun. Pojem „zakonitega prebivanja v Uniji“ bi moral zajemati tako državljane Unije kot državljane tretjih držav, ki že uživajo pravice na podlagi aktov Unije, kot so Uredba Sveta (EGS) št. 1408/71 ⁽¹⁾, Direktiva Sveta 2003/109/ES ⁽²⁾, Uredba Sveta (ES) št. 859/2003 ⁽³⁾ ter Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES ⁽⁴⁾. Zajemati bi moral tudi prosilce za azil v skladu z Ženevsko konvencijo z dne 28. julija 1951 o statusu beguncev in Protokolom h Konvenciji z dne 31. januarja 1967 ter drugimi zadevnimi mednarodnimi pogodbami. Poleg tega bi lahko države članice pojem „zakonito prebivajočega v Uniji“ razširile na druge državljane tretjih držav, ki se nahajajo na njihovem ozemlju.
- (37) Države članice bi morale imeti možnost, da ob doslednem spoštovanju temeljnih svoboščin, zagotovljenih s Pogodbama, od potrošnikov, ki želijo odpreti osnovni plačilni račun na njihovem ozemlju, zahtevajo, naj dokažejo, da imajo resničen interes za to. Brez poseganja v zahteve, sprejete v skladu z Direktivo 2005/60/ES, glede preprečevanja pranja denarja, fizična navzočnost v prostorih kreditnih institucij ne bi smela biti potrebna, da se dokaže takšen resničen interes.
- (38) Države članice bi morale zagotoviti, da osnovne plačilne račune ponuja zadostno število kreditnih institucij in so v dosegu vseh potrošnikov, da se prepreči vsakršna diskriminacija potrošnikov in izkrivljanje konkurence. Pri določanju zadostnega števila kreditnih institucij bi bilo treba med drugim upoštevati dejavnike, kot so pokritost z omrežjem kreditnih institucij, velikost ozemlja države članice, porazdelitev potrošnikov po ozemlju, tržni delež kreditnih institucij in vprašanje, ali osnovni plačilni računi predstavljajo le majhen del plačilnih računov, ki jih zagotavlja kreditna institucija. Osnovne plačilne račune bi moralo načeloma ponujati čim več kreditnih institucij, da se zagotovi, da lahko potrošniki takšen račun odprejo v prostorih kreditne institucije blizu njihovem prebivališču, ter da se prepreči vsakršna diskriminacija pri dostopanju do takšnih računov in omogoči njihova učinkovita uporaba. Države članice bi morale zlasti zagotoviti, da ni vidne diskriminacije na podlagi, denimo, različnega videza kartice ali drugačne številke računa ali kartice. Vendar bi morale države članice imeti možnost določiti, da lahko osnovne plačilne račune ponuja manjše število kreditnih institucij, kar pa bi bilo treba utemeljiti na primer s tem, da so te kreditne institucije tako razširjene na ozemlju zadevne države članice, da bi jih lahko dosegli vsi potrošniki, ne da bi jim bilo treba predaleč od doma. Poleg tega se ne bi smelo kakor koli stigmatizirati potrošnikov, ki dostopajo do osnovnih plačilnih računov, to pa je lažje doseči, če se določi večje število kreditnih institucij.
- (39) Države članice bi lahko vzpostavile mehanizme, s katerimi potrošnikom brez stalnega naslova, prosilcem za azil in potrošnikom, ki jim dovoljenje za bivanje ni bilo odobreno, vendar njihov izgon iz pravnih ali dejanskih razlogov ni mogoč, pomagajo v celoti izkoristiti možnosti te direktivo.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL L 149, 5.7.1971, str. 2).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL L 16, 23.1.2004, str. 44).

⁽³⁾ Uredba Sveta (ES) št. 859/2003 z dne 14. maja 2003 o razširitvi določb Uredbe (EGS) št. 1408/71 in Uredbe (EGS) št. 574/72 na državljane tretjih držav, za katere navedene določbe ne veljajo le na podlagi njihovega državljanstva (UL L 124, 20.5.2003, str. 1).

⁽⁴⁾ Direktiva 2004/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL L 158, 30.4.2004, str. 77).

- (40) Kadar države članice kreditnim institucijam dovolijo, da na zahtevo potrošnika v okviru osnovnega plačilnega računa zagotovijo možnost prekoračitve, bi države članice lahko določile najvišji znesek in najdaljše trajanje takšne prekoračitve. Države članice bi morale tudi zagotoviti, da se informacije glede s tem povezanih nadomestil potrošnikom sporočijo na pregleden način. Kreditne institucije, ki v okviru osnovnega plačilnega računa ponujajo možnost prekoračitve, bi morale biti usklajene z Direktivo 2008/48/ES.
- (41) Da bi zagotovili ustrezno obravnavo uporabnikov osnovnih plačilnih računov, bi morale države članice od kreditnih institucij zahtevati, da so zadevni uslužbenci ustrezno usposobljeni in da morebitna navzkrižja interesov teh potrošnikov ne bodo negativno prizadela.
- (42) Države članice bi lahko kreditnim institucijam dovolile, da zavrnejo odprtje osnovnega plačilnega računa potrošnikom, ki že imajo aktiven in vsaj enakovreden plačilni račun v isti državi članici. Da bi preverile, ali potrošnik že ima plačilni račun, bi morale za kreditne institucije biti mogoče, da se zanesejo na zapriseženo izjavo potrošnika.
- (43) Države članice bi morale zagotoviti, da kreditne institucije prošnje za osnovni plačilni račun obravnavajo v rokih iz te direktive in da v primeru zavrnitve takšne prošnje kreditne institucije potrošnika obvestijo o specifičnih razlogih za zavrnitev, razen če bi bilo takšno razkritje v nasprotju z nacionalno varnostjo, javnim redom ali Direktivo 2005/60/ES.
- (44) Potrošnikom bi se moral zagotoviti dostop do različnih osnovnih plačilnih storitev. Storitve, povezane z osnovnimi plačilnimi računi, bi morale vključevati možnost pologa in dviga gotovine. Z njimi bi lahko potrošniki opravljali osnovne plačilne transakcije, kot so prejetje dohodka ali nadomestil, plačevanje računov ali davkov ter nakup blaga in storitev, med drugim z direktno obremenitvijo, kreditnimi plačili in uporabo plačilne kartice. Take storitve bi morale omogočati spletni nakup blaga in storitev, potrošnikom pa bi morale dajati možnost, da plačilne naloge odredijo prek spletnih storitev kreditne institucije, kadar je na voljo. Vendar osnovni plačilni račun ne bi smel biti omejen na spletno uporabo, saj bi bila to ovira za potrošnike brez internetnega dostopa. Države članice bi morale zagotoviti, da pri storitvah, povezanih z odprtjem, vodenjem in zaprtjem plačilnega računa, pologu in dvigu gotovine ter plačilnih transakcijah s plačilnimi karticami – z izjemo kreditnih kartic – ni omejitev glede števila transakcij, ki so potrošniku na voljo v skladu s specifičnimi pravili oblikovanja cen iz te direktive. Kar zadeva izvršitev kreditnih plačil in direktnih obremenitev ter transakcij s kreditno kartico, povezanih z osnovnim plačilnim računom, bi morale države članice imeti možnost določiti minimalno število transakcij, ki bodo potrošniku na voljo v skladu s specifičnimi pravili oblikovanja cen iz te direktive, pod pogojem, da so storitve, povezane s temi transakcijami, le za potrošnikove osebne namene. Pri določanju tega, kaj naj šteje za osebne namene, bi morale države članice upoštevati obstoječe vedenje potrošnikov in splošno poslovno prakso. Nadomestila za transakcije, ki presegajo najmanjše število transakcij, ne bi nikoli smele biti višje, kot se jih zaračuna pod običajno cenovno politiko kreditne institucije.
- (45) Pri določanju storitev in najmanjšega števila transakcij osnovnega plačilnega računa bi bilo treba upoštevati nacionalne posebnosti. Zlasti so lahko določene storitve zaradi njihove splošne uporabe v določeni državi članici bistveni del celovite uporabe plačilnega računa. V nekaterih državah članicah potrošniki na primer še vedno pogosto uporabljajo čeke, medtem ko je to plačilno sredstvo v drugih državah članicah zelo redko. Zato bi morala ta direktiva državam članicam omogočiti, da določijo dodatne storitve, ki na nacionalni ravni veljajo za bistvene in ki bi morale biti del osnovnega plačilnega računa v zadevni državi članici. Države članice bi morale tudi zagotoviti, da so nadomestila, ki jih kreditne institucije zaračunavajo za ponudbo takšnih dodatnih storitev, povezanih z osnovnimi plačilnimi računi, razumna.

- (46) Zaradi zagotovitve dostopa do osnovnih plačilnih računov čim bolj raznoliki skupini potrošnikov, bi morali biti osnovni plačilni računi ponujeni brezplačno ali z razumnim nadomestilom. Da bi spodbudile ranljive potrošnike, ki nimajo odprtega bančnega računa, k sodelovanju na trgu bančništva na drobno, bi države članice lahko določile, da se tem potrošnikom ponudijo osnovni plačilni računi po posebej ugodnih pogojih, na primer brezplačno. Države članice bi morale imeti možnost, da same določijo mehanizem, s katerim lahko identificirajo potrošnike, ki bi jim osnovni plačilni računi po bolj ugodnih pogojih koristili, pod pogojem, da ta mehanizem ranljivim potrošnikom zagotavlja dostop do osnovnega plačilnega računa. Takšen pristop v nobenem primeru ne bi smel posegati v pravico do dostopa do osnovnih plačilnih računov vsaj za razumno nadomestilo, ki jo imajo vsi potrošniki, tudi neranljivi. Morebitni dodatni stroški potrošnika v primeru neizpolnjevanja pogojev iz pogodbe bi morali biti prav tako razumni. Države članice bi morale na podlagi nacionalnih okoliščin določiti, kaj je razumno nadomestilo.
- (47) Kreditne institucije bi morale zavrniti odprtje osnovnega plačilnega računa ali prekiniti pogodbo za osnovni plačilni račun samo v posebnih okoliščinah, kot je nespoštovanje zakonodaje o pranju denarja in financiranju terorizma ali preprečevanju in preiskovanju kaznivih dejanj. Tudi v teh primerih je lahko zavrnitev upravičena le, kadar potrošnik ne izpolnjuje navedene zakonodaje, ne pa zato, ker je postopek za preverjanje izpolnjevanja zakonodaje preveč obremenjujoč ali predrag. Vendar pa se lahko zgodi, da potrošnik zlorabi pravico do odprtja in uporabe osnovnega plačilnega računa. Država članica bi lahko na primer dovolila kreditni instituciji, da ukrepa proti potrošnikom, ki so storili kaznivo dejanje, kot je hujša oblika goljufije zoper kreditno institucijo, da bi preprečila ponovitev kaznivega dejanja. Takšen ukrep lahko na primer zajema, da kreditna institucija takšnemu potrošniku za določen čas omeji dostop do osnovnega plačilnega računa. Poleg tega lahko pride do primerov, v katerih je predhodna zavrnitev prošnje za plačilni račun morda potrebna zaradi identifikacije potrošnikov, ki bi jim plačilni računi po bolj ugodnih pogojih lahko koristili. Kreditna institucija bi morala v takšnem primeru potrošnika obvestiti, da lahko v primeru zavrnitve prošnje za plačilni račun, za katerega se zaračuna nadomestilo, uporabi posebni mehanizem, kot je določen v tej direktivi, da dobi dostop do osnovnega plačilnega računa. Oba takšna dodatna primera pa bi morala biti omejena, specifična in podprta z natančno opredeljenimi določbami nacionalnega prava. Pri določanju dodatnih primerov, v katerih lahko kreditne institucije zavrnejo odprtje plačilnega računa potrošnikom, bi države članice med drugim lahko navedle razloge javne varnosti ali javnega reda.
- (48) Države članice in kreditne institucije bi morale potrošnikom zagotoviti jasne in razumljive informacije o pravici do odprtja in uporabe osnovnega plačilnega računa. Države članice bi morale zagotoviti, da so ukrepi za obveščanje ciljno usmerjeni, ter zlasti, da upoštevajo potrošnike, ki nimajo bančnih računov, ter ranljive in mobilne potrošnike. Kreditne institucije bi si morale dejavno prizadevati, da bi potrošnikom zagotovile dostopne informacije in ustrezno pomoč v zvezi s specifičnimi lastnostmi ponujenega osnovnega plačilnega računa, z njim povezanih nadomestil in pogojev uporabe, pa tudi v zvezi s koraki, katerim bi morali potrošniki slediti pri uveljavljanju pravice do odprtja osnovnega plačilnega računa. Potrošniki bi morali biti obveščeni zlasti o tem, da za dostop do osnovnega plačilnega računa nakup dodatnih storitev ni obvezen.
- (49) Države članice bi morale spodbujati ukrepe, na podlagi katerih bi bilo mogoče lažje izobraziti najbolj ranljive potrošnike, in sicer s svetovanjem in pomočjo pri odgovornem upravljanju njihovih financ. Potrebne so tudi informacije o smernicah, ki jih potrošnikom lahko zagotavljajo organizacije potrošnikov in nacionalni organi. Poleg tega bi morale države članice spodbujati pobude, s katerimi želijo kreditne institucije zagotavljanje osnovnega plačilnega računa dopolniti z neodvisnimi storitvami finančnega izobraževanja.
- (50) Da bi ponudniki plačilnih storitev lažje ponujali svoje storitve čezmejno, bi morali biti – za namene sodelovanja, izmenjave informacij in reševanja sporov med pristojnimi organi – za zagotavljanje izvajanja te direktive odgovorni tisti pristojni organi, ki delujejo pod okriljem EBA, kakor je določeno v Uredbi (EU) št. 1093/2010, ali drugi nacionalni organi, pod pogojem, da ti za opravljanje svojih nalog v skladu s to direktivo sodelujejo z organi, ki delujejo pod okriljem EBA.

- (51) Države članice bi morale imenovati pristojne organe, pooblaščenec za zagotavljanje izvajanja te direktive, in zagotoviti, da se jim podelijo preiskovalna in izvršilna pooblastila ter ustrezna sredstva, potrebna za opravljanje njihovih nalog. Pristojni organi bi lahko v zvezi z določenimi vidiki te direktive ukrepali tako, da bi pristojno sodišče zaprosili za izdajo sodne odločbe in po potrebi vložili tudi pritožbo. To bi lahko državam članicam omogočilo, da izvajanje teh določb prepustijo zadevnim organom in sodiščem, zlasti kadar se določbe te direktive prenesejo v civilno pravo. Državam članicam bi bilo treba omogočiti, da imenujejo različne pristojne organe za zagotovitev izvajanja različnih obveznosti iz te direktive. Glede nekaterih določb bi lahko države članice denimo imenovale pristojne organe, odgovorne za uveljavljanje varstva potrošnikov, glede drugih pa bi se lahko odločile imenovati bonitetne nadzornike. Možnost imenovanja različnih pristojnih organov ne bi smela vplivati na obveznosti glede stalnega nadzora in sodelovanja med pristojnimi organi, kakor je določeno v tej direktivi.
- (52) Potrošniki bi morali imeti dostop do učinkovitih in uspešnih postopkov alternativnega reševanja sporov, ki izhajajo iz pravic in obveznosti, določenih v tej direktivi. Takšen dostop je glede zadevnih pogodbenih sporov že zagotovljen z Direktivo 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Vendar bi bilo treba potrošnikom omogočiti dostop do postopkov alternativnega reševanja sporov tudi v primeru predpogodbenih sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi v tej direktivi, na primer v primeru zavrnitve dostopa do osnovnega plačilnega računa. Ta direktiva zato določa, da bi morali potrošniki imeti dostop do postopkov alternativnega reševanja sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi v tej direktivi, brez razlikovanja med pogodbenimi in predpogodbenimi spori. Takšni postopki alternativnega reševanja sporov in subjekti, ki jih ponujajo, bi morali izpolnjevati zahteve glede kakovosti iz Direktive 2013/11/EU. Za izpolnjevanje te direktive je potrebna obdelava osebnih podatkov potrošnikov. Takšno obdelavo ureja Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES ⁽²⁾. Zato bi morala biti ta direktiva skladna s pravili iz Direktive 95/46/ES.
- (53) Države članice bi morale vsaki dve leti in prvič v štirih letih od začetka veljavnosti te direktive pridobiti zanesljive letne statistične podatke o delovanju ukrepov, sprejetih s to direktivo. Uporabiti bi morale vse ustrezne vire informacij in te informacije sporočiti Komisiji. Komisija bi morala pripraviti poročilo na podlagi informacij, ki jih prejme od držav članic prvič po štirih letih, nato pa vsako drugo leto.
- (54) Pregled te direktive bi bilo treba opraviti pet let po začetku njene veljavnosti, da se upoštevajo razvoj trga, kot je pojav novih oblik plačilnih računov in plačilnih storitev, razvoj na drugih področjih prava Unije ter izkušnje držav članic. Poročilo na podlagi pregleda bi moralo vključevati seznam postopkov za ugotavljanje kršitev, ki jih je začela Komisija v zvezi s to direktivo. Vključevati bi moralo tudi oceno povprečne višine nadomestil v državah članicah za plačilne račune, ki spadajo na področje uporabe te direktive, vprašanja ali sta se s sprejetimi ukrepi izboljšala potrošnikovo razumevanje nadomestil za plačilne račune in primerljivosti plačilnih računov ter poenostavitve zamenjave plačilnih računov, in števila imetnikov računov, ki so zamenjali plačilne račune po prenosu te direktive v nacionalno pravo.

Vsebovati bi moral tudi analizo števila ponudnikov osnovnih plačilnih računov in števila takšnih odprtih računov, vključno z računi potrošnikov, ki pred tem niso imeli bančnega računa, primere najboljših praks v državah članicah, namenjenih manjši izključenosti potrošnikov pri dostopu do plačilnih storitev in povprečna letna nadomestila za osnovne plačilne račune. Ravno tako bi morali biti ocenjeni stroški in koristi uvedbe prenosljivosti števil plačilnih računov po vsej Uniji ter izvedljivost okvira za zagotavljanje samodejne preusmeritve plačil z enega plačilnega računa na drugega v isti državi članici, skupaj s samodejnim obveščanjem prejemnikov plačil in plačnikov, ko so njihovi prenosi preusmerjeni, in razširitve obsega storitev zamenjave, kadar sta prejemni in prenosni ponudnik plačilnih storitev v različnih državah članicah. Vključena bi morala biti tudi ocena učinkovitosti obstoječih ukrepov in potreba po dodatnih ukrepih zaradi povečanja finančne vključenosti in pomoči ranljivim članom družbe v zvezi s prezadolženostjo. Poleg tega bi bilo treba oceniti, ali zadoščajo določbe o informacijah, ki

⁽¹⁾ Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (Direktiva o alternativnem reševanju potrošniških sporov) (UL L 165, 18.6.2013, str. 63).

⁽²⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, 23.11.1995, str. 31).

jih zagotovijo ponudniki plačilnih storitev v zvezi s ponudbo produktov v paketu, in ali so potrebni dodatni ukrepi. Oceniti bi bilo treba tudi potrebo po dodatnih ukrepih v zvezi s primerjalnimi spletnimi stranmi in potrebo po njihovem akreditiranju. Komisija bi morala to poročilo predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu, skupaj z zakonodajnimi predlogi, če je ustrezno.

- (55) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana v Listini v skladu s členom 6(1) Pogodbe o Evropski uniji (PEU).
- (56) Ker ciljev te direktive, in sicer preglednosti in primerljivosti nadomestil za plačilne račune, zamenjavo plačilnih računov in dostopa do osnovnih plačilnih računov, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi potrebe po zmanjšanju razdrobljenosti trga in zagotovitvi enakih konkurenčnih pogojev v Uniji, lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev
- (57) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih⁽¹⁾ se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile en ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med sestavnimi elementi direktive in ustrežajočimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.
- (58) Opravljeno je bilo posvetovanje z evropskim nadzornikom za varstvo podatkov –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

PREDMET UREJANJA, PODROČJE UPORABE IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta direktiva določa pravila o preglednosti in primerljivosti nadomestil, zaračunanih potrošnikom na njihovih plačilnih računih v Uniji, pravila o zamenjavi plačilnih računov znotraj države članice in pravila o lažjem odpiranju čezmejnih plačilnih računov za potrošnike.
2. Ta direktiva določa tudi okvir za pravila in pogoje, v skladu s katerimi morajo države članice zagotoviti pravico potrošnikov do odprtja in uporabe osnovnih plačilnih računov v Uniji.
3. Poglavji II in III se uporabljata za ponudnike plačilnih storitev.
4. Poglavje IV se uporablja za kreditne institucije.

Države članice se lahko odločijo, da Poglavje IV uporabljajo za ponudnike plačilnih storitev, ki niso kreditne institucije.

⁽¹⁾ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

5. Države članice se lahko odločijo, da to direktivo ali njen del ne uporabljajo za subjekte iz člena 2(5) Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.

6. Ta direktiva se uporablja za plačilne račune, prek katerih lahko potrošniki vsaj:

(a) položijo sredstva na plačilni račun;

(b) dvignejo gotovino s plačilnega računa;

(c) izvršijo plačilne transakcije tretjim osebam in prejmejo takšne transakcije od tretjih oseb, vključno s kreditnimi plačili.

Države članice se lahko odločijo, da to direktivo ali njen del uporabljajo za plačilne račune, ki niso plačilni računi iz prvega pododstavka.

7. Odprtje in uporaba osnovnega plačilnega računa iz te direktive sta skladna z Direktivo 2005/60/ES.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki deluje zunaj okvira svoje trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;
2. „zakonito prebivanje v Uniji“ pomeni, da ima fizična oseba pravico prebivati v državi članici na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava, vključno s potrošniki brez stalnega naslova in osebami, ki prosijo za azil na podlagi Ženevske konvencije z dne 28. julija 1951 o statusu beguncev, Protokola z dne 31. januarja 1967 h Konvenciji in drugih ustreznih mednarodnih pogodb;
3. „plačilni račun“ pomeni račun, voden v imenu enega ali več potrošnikov, ki se uporablja za izvrševanje plačilnih transakcij;
4. „plačilna storitev“ pomeni plačilno storitev, kot je opredeljena v točki 3 člena 4 Direktive 2007/64/ES;
5. „plačilna transakcija“ pomeni dejanje pologa, prenosa ali dviga sredstev, ki ga odredi plačnik ali prejemnik plačila, neodvisno od osnovnih obveznosti med plačnikom in prejemnikom plačila;
6. „storitve, povezane s plačilnim računom“ pomeni vse storitve, povezane z odprtjem, vodenjem in zaprtjem plačilnega računa, vključno s plačilnimi storitvami in plačilnimi transakcijami, ki spadajo na področje uporabe točke (g) člena 3 Direktive 2007/64/ES, ter možnostjo prekoračitve in tiho dovoljeno prekoračitvijo;
7. „ponudnik plačilnih storitev“ pomeni ponudnika plačilnih storitev, kot je opredeljen v točki 9 člena 4 Direktive 2007/64/ES;

⁽¹⁾ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

8. „kreditna institucija“ pomeni kreditno institucijo, kot je opredeljena v točki 1 člena 4(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
9. „plačilni instrument“ pomeni plačilni instrument, kot je opredeljen v točki 23 člena 4 Direktive 2007/64/ES;
10. „prenosni ponudnik plačilnih storitev“ pomeni ponudnika plačilnih storitev, od katerega se prenesejo informacije, potrebne za izvedbo zamenjave;
11. „prejemni ponudnik plačilnih storitev“ pomeni ponudnika plačilnih storitev, h kateremu se prenesejo informacije, potrebne za izvedbo zamenjave;
12. „plačilni nalog“ pomeni kakršno koli navodilo plačnika ali prejemnika plačila njegovemu ponudniku plačilnih storitev, s katerim zahteva izvedbo plačilne transakcije;
13. „plačnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je imetnik plačilnega računa in odredi plačilni nalog v breme plačilnega računa, ali – če plačilni račun plačnika ne obstaja – fizično ali pravno osebo, ki izda plačilni nalog za prenos na plačilni račun prejemnika plačila;
14. „prejemnik plačila“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je predvideni prejemnik sredstev, ki so bila predmet plačilne transakcije;
15. „nadmestila“ pomeni vse morebitne stroške in kazni, ki jih mora potrošnik plačati ponudniku plačilnih storitev za ali v zvezi s storitvami, povezanimi s plačilnim računom;
16. „kreditna obrestna mera“ pomeni vsako obrestno mero, plačano potrošniku glede sredstev na plačilnem računu;
17. „trajni nosilec podatkov“ pomeni vsak instrument, ki potrošniku omogoča, da njemu osebno namenjene informacije shrani tako, da so mu dostopne za poznejšo uporabo za obdobje, ustrezno glede na namen informacij, in ki omogoča nespremenjeno reprodukcijo shranjenih podatkov;
18. „zamenjava“ ali „storitev zamenjave“ pomeni – na potrošnikovo zahtevo – prenos informacij o vseh ali nekaterih trajnih nalogih za kreditna plačila, periodičnih direktnih obremenitvah in periodičnih vhodnih kreditnih plačilih, izvršenih na plačilnem računu, od enega ponudnika plačilnih storitev k drugemu ali katerega koli pozitivnega stanja sredstev na plačilnem računu z enega plačilnega računa na drugega ali oba navedena prenosa, pri čemer se lahko prejšnji plačilni račun zapre ali pa ne;
19. „direktna obremenitev“ pomeni nacionalno ali čezmejno plačilno storitev v breme plačilnega računa plačnika, pri čemer plačilno transakcijo odredi prejemnik plačila na podlagi soglasja plačnika;
20. „kreditno plačilo“ pomeni nacionalno ali čezmejno plačilno storitev knjiženja v dobro plačilnega računa prejemnika plačila na podlagi plačilne transakcije ali vrste plačilnih transakcij s plačilnega računa plačnika, ki jo na podlagi navodila plačnika opravi ponudnik plačilnih storitev, ki vodi plačnikov plačilni račun;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

21. „trajni nalog“ pomeni navodilo plačnika ponudniku plačilnih storitev, ki vodi plačnikov plačilni račun, naj redno ali na vnaprej določene datume izvršuje kreditna plačila;
22. „sredstva“ pomenijo bankovce in kovance, knjižni denar ter elektronski denar, kot je opredeljen v točki 2 člena 2 Direktive 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
23. „okvirna pogodba“ pomeni pogodbo o plačilnih storitvah, ki ureja izvršitev posamezne plačilne transakcije ali več zaporednih plačilnih transakcij v prihodnosti in lahko vsebuje obveznost in pogoje za odprtje plačilnega računa;
24. „delovni dan“ pomeni dan, na katerega zadevni ponudnik plačilnih storitev posluje tako, kot je potrebno za izvršitev plačilne transakcije;
25. „možnost prekoračitve“ pomeni izrecno kreditno pogodbo, v skladu s katero ponudnik plačilnih storitev potrošniku omogoči razpolaganje s sredstvi, ki presega trenutno stanje na njegovem plačilnem računu;
26. „tiho dovoljena prekoračitev“ pomeni prekoračitev, pri kateri ponudnik plačilnih storitev potrošniku tiho dovoli, da razpolaga s sredstvi, ki presega trenutno stanje na njegovem plačilnem računu ali dogovorjeno možnost prekoračitve;
27. „pristojni organ“ pomeni organ, ki ga država članica v skladu s členom 21 imenuje za pristojnega.

POGLAVJE II

PRIMERLJIVOST NADOMESTIL, POVEZANIH S PLAČILNIMI RAČUNI

Člen 3

Seznam najbolj reprezentativnih storitev, povezanih s plačilnim računom, za katere se na nacionalni ravni plačuje nadomestilo, in standardizirana terminologija

1. Države članice vzpostavijo začasni seznam najmanj 10 in največ 20 najbolj reprezentativnih storitev, povezanih s plačilnim računom, za katere se plačuje nadomestilo, ki jih nudi vsaj en ponudnik plačilnih storitev na nacionalni ravni. Seznam vključuje izraze in opredelitve za vsako določeno storitev. V vsakem uradnem jeziku države članice se za vsako storitev uporablja le en izraz.

2. Za namene odstavka 1 države članice upoštevajo storitve, ki:

(a) jih potrošniki najpogosteje uporabljajo v zvezi s plačilnim računom;

(b) za potrošnike predstavljajo najvišje stroške, tako skupne kot na enoto;

Da se zagotovi pravilna uporaba meril iz prvega pododstavka tega odstavka, EBA na podlagi člena 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010 izda smernice do 18. marca 2015.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10.10.2009, str. 7).

3. Države članice o začasnih seznamih iz odstavka 1 obvestijo Komisijo in EBA do 18. septembra 2015. Države članice na zahtevo predložijo Komisiji dopolnilne informacije o podatkih, na podlagi katerih so sestavile seznime glede meril iz odstavka 2.

4. EBA na podlagi začasnih seznamov, o katerih je bila obveščena v skladu z odstavkom 3, pripravi osnutke regulativnih tehničnih standardov, ki določajo standardizirano terminologijo Unije za storitve, ki so skupne vsaj večini držav članic. Standardizirana terminologija Unije vključuje skupne izraze in opredelitve za skupne storitve ter je na voljo v uradnih jezikih institucij Unije. V katerem koli uradnem jeziku države članice se za vsako storitev uporablja le en izraz.

EBA navedene osnutke regulativnih tehničnih standardov Komisiji predloži do 18. septembra 2016.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejetje regulativnih tehničnih standardov iz prvega pododstavka v skladu s postopkom iz členov 10 do 14 Uredbe (EU) št. 1093/2010.

5. Države članice standardizirano terminologijo Unije, določeno v skladu z odstavkom 4, vključijo v začasni seznam iz odstavka 1 in iz tega izhajajoč končni seznam najbolj reprezentativnih storitev povezanih s plačilnim računom objavijo nemudoma, najpozneje pa v treh mesecih po začetku veljavnosti delegiranega akta iz odstavka 4.

6. Države članice vsaka štiri leta, po objavi končnega seznama iz odstavka 5, ocenijo in, kadar je potrebno, posodobijo seznam najbolj reprezentativnih storitev, vzpostavljen v skladu z odstavkoma 1 in 2. Komisijo in EBA uradno obvestijo o rezultatih svojega ocenjevanja in, če je to ustrezno, posodobitvi seznama najbolj reprezentativnih storitev. EBA pregleda in, kadar je to ustrezno, posodobi standardizirano terminologijo Unije v skladu s postopkom iz odstavka 4. Po posodobitvi standardizirane terminologije Unije države članice posodobijo in objavijo svoje končne seznime iz odstavka 5 ter zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev uporabljajo posodobljene izraze in opredelitve.

Člen 4

Dokument z informacijami o nadomestilih in glosar

1. Brez poseganja v člen 42(3) Direktive 2007/64/ES in poglavje II Direktive 2008/48/ES države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev pred sklenitvijo pogodbe za plačilni račun s potrošnikom slednjemu pravočasno zagotovijo dokument z informacijami o nadomestilih v papirni obliki ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki vsebuje standardizirane izraze s končnega seznama najbolj reprezentativnih storitev, povezanih s plačilnim računom, iz člena 3(5) te direktive in, kadar te storitve ponuja ponudnik plačilnih storitev, ustrezna nadomestila za vsako storitev.

2. Dokument z informacijami o nadomestilih:

(a) je kratek in vsebinsko zaključen dokument;

(b) je pripravljen in oblikovan tako, da je jasen in enostaven za branje, z znaki, ki so primerne velikosti za branje;

(c) ni manj razumljiv, ko je natisnjen ali fotokopiran v črno-beli obliki, če je izvornik barven;

(d) je pripravljen v uradnem jeziku države članice, v kateri je na voljo plačilni račun, ali v drugem jeziku, če se tako dogovorita potrošnik in ponudnik plačilnih storitev;

- (e) vsebuje točne informacije in ne zavaja, v njem pa se uporablja valuta plačilnega računa ali druga valuta Unije, če se tako dogovorita potrošnik in ponudnik plačilnih storitev;
- (f) vsebuje naslov „dokument z informacijami o nadomestilih“, ki se navede na vrhu prve strani poleg enotnega simbola, s katerim se dokument razlikuje od ostalega gradiva, in
- (g) vsebuje navedbo, da zajema nadomestila za najbolj reprezentativne storitve, povezane s plačilnim računom, in da so izčrpne predpogodbene in pogodbene informacije o vseh storitvah na voljo v drugih dokumentih.

Države članice lahko določijo, da se za namene iz odstavka 1 dokument z informacijami o nadomestilih zagotovi skupaj z informacijami, zahtevanimi v skladu z drugimi zakonodajnimi akti Unije ali nacionalnimi zakonodajnimi akti o plačilnih računih in s tem povezanimi storitvami, pod pogojem da so izpolnjene vse zahteve iz prvega pododstavka tega odstavka.

3. Kadar se eno ali več storitev ponuja v paketu storitev, povezanih s plačilnim računom, dokument z informacijami o nadomestilih razkriva nadomestilo za celotni paket, storitve, vključene v paket, in njihovo količino ter dodatno nadomestilo za katero koli storitev, ki presega količino, vključeno v nadomestilo za paket.

4. Države članice določijo, da morajo ponudniki plačilnih storitev potrošnikom obvezno dati na voljo glosar, ki vključuje vsaj standardizirane izraze s končnega seznama iz člena 3(5) in z njim povezane opredelitve pojmov.

Države članice zagotovijo, da se glosar iz prvega pododstavka, vključno z morebitnimi drugimi opredelitvami pojmov, oblikuje v jasnem, nedvoumnem in poljudnem jeziku ter da glosar ni zavajajoč.

5. Ponudniki plačilnih storitev zagotovijo, da sta dokument z informacijami o nadomestilih in glosar vedno na voljo potrošnikom. Zagotovita se na način, ki je lahko dostopen, tudi za nestranke, v elektronski obliki na njihovih spletnih mestih, kadar so na voljo, in v prostorih ponudnikov plačilnih storitev. Brezplačno se na zahtevo potrošnika zagotovita tudi v papirni obliki ali na drugem trajnem nosilcu podatkov.

6. EBA po posvetovanju z nacionalnimi organi in po raziskavi pri potrošnikih oblikuje osnutek izvedbenih tehničnih standardov v zvezi s standardizirano predstavitevno obliko dokumenta z informacijami o nadomestilih in njegovega skupnega simbola.

EBA te osnutke izvedbenih tehničnih standardov predloži Komisiji do 18. septembra 2016.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih tehničnih standardov iz prvega pododstavka tega odstavka v skladu s členom 15 Uredbe (EU) št. 1093/2010.

7. EBA po posodobitvi standardizirane terminologije Unije v skladu s členom 3(6) kadar potrebno pregleda in posodobi standardizirano predstavitevno obliko dokumenta z informacijami o nadomestilih in njegovega skupnega simbola v skladu s postopkom iz odstavka 6 tega člena.

Člen 5

Obračun nadomestil

1. Brez poseganja v člena 47 in 48 Direktive 2007/64/ES ter člen 12 Direktive 2008/48/ES države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev potrošniku vsaj enkrat letno na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov brezplačno izdajo obračun vseh zaračunanih nadomestil ter ga po potrebi informirajo o obrestnih merah iz točk (c) in (d) odstavka 2 tega člena, za storitve, povezane s plačilnim računom. Po potrebi uporabijo standardizirane izraze s končnega seznama iz člena 3(5) te direktive.

S potrošnikom se dogovorijo o komunikacijskem kanalu, ki se uporabi za zagotovitev obračuna nadomestil. Obračun nadomestil se zagotovi v papirni obliki, vsaj na zahtevo potrošnika.

2. V obračunu nadomestil so navedene vsaj naslednje informacije:

- (a) nadomestilo na enoto, zaračunano za vsako storitev, in kolikokrat je bila storitev uporabljena v zadevnem obdobju; kadar so storitve združene v paket, pa tudi nadomestilo, zaračunano za celoti paket, in kolikokrat je bilo nadomestilo za paket zaračunano v zadevnem obdobju ter dodatno nadomestilo, zaračunano za katero koli storitev, ki presega količino, vključeno v nadomestilo za paket;
- (b) skupni znesek nadomestil, zaračunanih med zadevnim obdobjem za vsako storitev, vsak paket storitev in storitve, ki presegajo količino, vključeno v nadomestilo za paket;
- (c) po potrebi, obrestna mera za prekoračitve, ki se uporablja za plačilni račun, in skupni znesek obresti, zaračunanih za prekoračitve v zadevnem obdobju;
- (d) po potrebi, obrestna mera za kredite, ki se uporablja za plačilni račun, in skupni znesek obresti, natečenih v zadevnem obdobju;
- (e) skupni znesek nadomestil, zaračunanih za vse storitve v zadevnem obdobju.

3. Obračun nadomestil:

- (a) je pripravljen in oblikovan tako, da je jasen in enostaven za branje, z znaki, ki so primerne velikosti za branje;
- (b) vsebuje točne informacije in ne zavaja, v njem pa se uporablja valuta plačilnega računa ali druga valuta, če se tako dogovorita potrošnik in ponudnik plačilnih storitev;
- (c) vsebuje naslov „obračun nadomestil“, ki se navede na vrhu prve strani obračuna poleg enotnega simbola, s katerim se dokument razlikuje od ostalega gradiva, in
- (d) je pripravljen v uradnem jeziku države članice, v kateri je na voljo plačilni račun, ali v drugem jeziku, če se tako dogovorita potrošnik in ponudnik plačilnih storitev.

Države članice lahko določijo, da se obračun nadomestil zagotovi skupaj z informacijami, zahtevanimi v skladu z drugimi zakonodajnimi akti Unije ali nacionalnimi zakonodajnimi akti o plačilnih računih in s tem povezanimi storitvami, če so izpolnjene vse zahteve iz prvega pododstavka.

4. EBA po posvetovanju z nacionalnimi organi in po raziskavi pri potrošnikih oblikuje izvedbene tehnične standarde v zvezi s standardizirano predstavitveno obliko obračuna nadomestil in njegovega skupnega simbola.

EBA osnutke izvedbenih tehničnih standardov iz prvega pododstavka predloži Komisiji do 18. septembra 2016.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih tehničnih standardov iz prvega pododstavka tega odstavka v skladu s členom 15 Uredbe (EU) št. 1093/2010.

5. EBA po posodobitvi standardizirane terminologije Unije v skladu s členom 3(6) kadar je potrebno pregleda in posodobi standardizirano predstavitveno obliko obračuna nadomestil in njegovega skupnega simbola v skladu s postopkom iz odstavka 4 tega člena.

Člen 6

Informacije za potrošnike

1. Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev v svojih pogodbenih, poslovnih in tržnih informacijah za potrošnike po potrebi uporabljajo standardizirane izraze s končnega seznama iz člena 3(5). Ponudniki plačilnih storitev lahko uporabljajo tržna imena v dokumentu z informacijami o nadomestilih in obračunu nadomestil, pod pogojem, da tržna imena dopolnjujejo standardizirane izraze s končnega seznama iz člena 3(5) in dodatno označujejo zadevne storitve.

2. Ponudniki plačilnih storitev lahko uporabljajo tržna imena za označevanje storitev v svojih pogodbenih, komercialnih in tržnih informacijah za potrošnike, pod pogojem, da, po potrebi, jasno določajo ustrezne standardizirane izraze s končnega seznama iz člena 3(5).

Člen 7

Primerjalna spletna mesta

1. Države članice zagotovijo, da imajo potrošniki brezplačen dostop do vsaj enega spletnega mesta, ki omogoča primerjavo nadomestil, ki jih ponudniki plačilnih storitev zaračunavajo na nacionalni ravni vsaj za storitve s končnega seznama iz člena 3(5).

Primerjalna spletna mesta lahko upravlja zasebni subjekt ali javni organ.

2. Države članice lahko zahtevajo, da primerjalna spletna mesta iz odstavka 1 vključujejo dodatne primerjalne determinante glede ravni storitve, ki jo ponuja ponudnik plačilnih storitev.

3. Primerjalna spletna mesta, vzpostavljena v skladu z odstavkom 1:

(a) so operativno neodvisna in zagotavljajo, da so ponudniki plačilnih storitev deležni enake obravnave pri rezultatih iskanja;

(b) jasno razkrivajo svoje lastnike;

(c) določajo jasna in objektivna merila, na katerih bo temeljila primerjava;

(d) uporabljajo preprost in nedvoumen jezik ter po potrebi standardizirane izraze s končnega seznama iz člena 3(5);

(e) zagotavljajo točne in najnovejše informacije ter navajajo čas zadnje posodobitve;

(f) zajemajo širok nabor ponudb plačilnih računov in znaten del trga, kadar pa predložene informacije ne zagotavljajo popolnega pregleda trga, pa jasno navedbo v ta namen, pred razkritjem rezultatov, ter

(g) zagotavljajo učinkovit postopek za opozarjanje na netočne informacije o objavljenih nadomestilih.

4. Države članice zagotovijo, da so na spletu na voljo informacije o razpoložljivosti spletnih mest, ki izpolnjujejo zahteve iz člena.

Člen 8

Plačilni računi v paketu z drugim produktom ali storitvijo

Države članice zagotovijo, da ponudnik plačilnih storitev, kadar plačilni račun ponuja kot del paketa z drugim produktom ali storitvijo, ki ni povezan s plačilnim računom, potrošnika obvesti, ali lahko plačilni račun kupi ločeno, in če je tako, zagotovi ločene informacije o stroških in nadomestilih, ki veljajo za posamezne ostale produkte in storitve v tem paketu, ki se lahko kupijo ločeno.

POGLAVJE III

ZAMENJAVA

Člen 9

Zagotavljanje storitve zamenjave

Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev vsakemu potrošniku, ki odpre ali ima plačilni račun pri ponudniku plačilnih storitev na ozemlju zadevne države članice, v zvezi s plačilnimi računi z isto valuto omogočajo storitev zamenjave iz člena 10.

Člen 10

Storitev zamenjave

1. Države članice zagotovijo, da storitev zamenjave začne prejemni ponudnik plačilnih storitev na zahtevo potrošnika. Storitev zamenjave je skladna vsaj z odstavki 2 do 6.

Države članice lahko določijo ali ohranijo ukrepe, ki se razlikujejo od ukrepov iz odstavkov 2 do 6, pod pogojem, da:

- (a) je to v očitnem interesu potrošnika;
- (b) ne povzroča dodatnega bremena za potrošnike in
- (c) se zamenjava opravi v enakem ali krajšem splošnem časovnem okviru iz odstavkov 2 do 6.

2. Prejemni ponudnik plačilnih storitev izvede storitev zamenjave, ko prejme pooblastilo potrošnika. V primeru dveh ali več imetnikov računa je pooblastilo treba pridobiti od vsakega imetnika posebej.

Pooblastilo se napiše v uradnem jeziku države članice, kjer je sročena storitev zamenjave, ali v katerem koli drugem jeziku, za katerega se dogovorijo stranke.

Pooblastilo potrošniku omogoča, da prenosnemu ponudniku plačilnih storitev zagotovi izrecno soglasje za izvedbo posameznih nalog iz odstavka 3, prejemnemu ponudniku plačilnih storitev pa izrecno soglasje za izvedbo posameznih nalog iz odstavka 5.

Pooblastilo potrošniku omogoča, da izrecno opredeli vhodna kreditna plačila, trajne naloge za kreditna plačila in soglasja za direktne obremenitve, ki se prenesejo. Omogoča mu tudi, da določi datum, od katerega se trajni nalogi za kreditna plačila in direktne obremenitve izvajajo s plačilnega računa, ki ga odpre ali ima pri prejemnem ponudniku plačilnih storitev. Ta datum je najmanj šest delovnih dni po dnevu, ko prejemni ponudnik plačilnih storitev od prenosnega ponudnika plačilnih storitev prejme prenesene dokumente na podlagi odstavka 4. Države članice lahko zahtevajo, da potrošnik pooblastilo da v pisni obliki in da se kopija pooblastila zagotovi potrošniku.

3. Prejemni ponudnik plačilnih storitev v dveh delovnih dneh po prejemu pooblastila iz odstavka 2 od prenosnega ponudnika plačilnih storitev zahteva, da izvede naslednje naloge, če so določene v pooblastilu potrošnika:

- (a) prejemnemu ponudniku plačilnih storitev in potrošniku, če slednji to izrecno zahteva, posreduje seznam veljavnih trajnih nalogov za kreditna plačila in razpoložljive informacije o soglasjih za direktne obremenitve, ki se jih prenaša;
- (b) prejemnemu ponudniku plačilnih storitev in potrošniku, če slednji to izrecno zahteva, posreduje vse razpoložljive informacije o ponavljajočih se vhodnih kreditnih plačilih in direktnih obremenitvah, ki jih upravlja prejemnik plačila, izvršenih na potrošnikovem plačilnem računu v zadnjih 13 mesecih;
- (c) kadar prenosni ponudnik plačilnih storitev ne zagotovi sistema za samodejno preusmeritev vhodnih kreditnih plačil in direktnih obremenitev na račun potrošnika, ki ga ima pri prejemnem ponudniku plačilnih storitev, od datuma, določenega v pooblastilu, preneha sprejemati direktne obremenitve in vhodna kreditna plačila;
- (d) od datuma, določenega v pooblastilu, prekliče trajne naloge;
- (e) na dan, ki ga določi potrošnik, prenese morebitno preostalo pozitivno stanje sredstev na plačilni račun, ki ga potrošnik odpre ali ima pri prejemnem ponudniku plačilnih storitev, ter
- (f) na dan, ki ga določi potrošnik, zapre plačilni račun pri prenosnem ponudniku plačilnih storitev.

4. Ko prejme zahtevo prejemnega ponudnika plačilnih storitev, prenosni ponudnik plačilnih storitev izvede naslednje naloge, če so določene v pooblastilu potrošnika:

- (a) v petih delovnih dneh prejemnemu ponudniku plačilnih storitev posreduje informacije iz točk (a) in (b) odstavka 3;
- (b) kadar prenosni ponudnik plačilnih storitev ne zagotovi sistema za samodejno preusmeritev vhodnih kreditnih plačil in direktnih obremenitev na plačilni račun, ki ga potrošnik odpre ali ima pri prejemnem ponudniku plačilnih storitev, od datuma, določenega v pooblastilu, preneha sprejemati vhodna kreditna plačila in direktne obremenitve na plačilnem računu. Države članice lahko zahtevajo, da prenosni ponudnik plačilnih storitev obvesti plačnika ali prejemnika plačila, zakaj plačilne transakcije ni sprejela;
- (c) od datuma, določenega v pooblastilu, prekliče trajne naloge;
- (d) na dan, določen v pooblastilu, s plačilnega računa prenese morebitno preostalo pozitivno stanje sredstev na plačilni račun, ki ga potrošnik odpre ali ima pri prejemnem ponudniku plačilnih storitev;
- (e) brez poseganja v člen 45(1) in (6) Direktive 2007/64/ES na datum, določen v pooblastilu, zapre plačilni račun, če potrošnik na njem nima neporavnanih obveznosti in pod pogojem, da so bili izvedeni ukrepi, navedeni v točkah (a), (b) in (d) tega odstavka. Ponudnik plačilnih storitev nemudoma obvesti potrošnika, kadar zaradi neporavnanih obveznosti ne more zapreti plačilnega računa potrošnika.

5. Prejemni ponudnik plačilnih storitev v petih delovnih dneh po prejemu informacij iz odstavka 3, ki jih je zahteval od prenosnega ponudnika plačilnih storitev, izvede naslednje naloge, če in kot so določene v pooblastilu ter v obsegu, ki ga omogočajo informacije, ki jih je zagotovil prenosni ponudnik plačilnih storitev ali potrošnik:

- (a) vzpostavi trajne naloge za kreditna plačila, ki jih je zahteval potrošnik, in jih izvršuje od datuma, določenega v pooblastilu;
- (b) se na vse potrebne načine pripravi na sprejemanje direktnih obremenitev in jih sprejema od datuma, določenega v pooblastilu;
- (c) kadar je ustrezno, seznaní potrošnike z njihovimi pravicami na podlagi točke (d) člena 5(3) Uredbe (EU) št. 260/2012;
- (d) plačnike, navedene v pooblastilu, ki izvajajo ponavljajoča se vhodna kreditna plačila na plačilni račun potrošnika, obvesti o podrobnostih plačilnega računa potrošnika pri prejemnem ponudniku plačilnih storitev in jim posreduje kopijo pooblastila potrošnika. Če prejemni ponudnik plačilnih storitev nima vseh informacij, ki jih potrebuje za obveščanje plačnikov, od potrošnika ali prenosnega ponudnika plačilnih storitev zahteva, da zagotovi manjkajoče informacije;
- (e) prejemnike plačila, navedene v pooblastilu, ki uporabljajo direktno obremenitev za pridobivanje sredstev s plačilnega računa potrošnika, obvesti o podrobnostih plačilnega računa potrošnika pri prejemnem ponudniku plačilnih storitev in datumu, od katerega se direktne obremenitve pridobivajo s tega plačilnega računa, ter jim posreduje kopijo pooblastila potrošnika. Če prejemni ponudnik plačilnih storitev nima vseh informacij, ki jih potrebuje za obveščanje prejemnikov plačila, manjkajoče informacije zahteva od potrošnika ali prenosnega ponudnika plačilnih storitev.

Kadar se potrošnik odloči, da namesto zagotovitve izrecnega soglasja prejemnemu ponudniku plačilnih storitev za izvedbo posameznih nalog v skladu z odstavkom 2 plačnikom ali prejemnikom plačila osebno zagotovi informacije iz točk (d) in (e) prvega pododstavka tega odstavka, prejemni ponudnik plačilnih storitev potrošniku v roku iz prvega pododstavka tega odstavka zagotovi standardizirana pisma s podrobnostmi plačilnega računa in začetnim datumom, navedenim v pooblastilu.

6. Brez poseganja v člen 55(2) Direktive 2007/64/ES prenosni ponudnik plačilnih storitev ne blokira plačilnih instrumentov pred datumom, določenim v pooblastilu potrošnika, da med potekom zagotavljanja storitve zamenjave potrošnik ni moten.

Člen 11

Poenostavitev odprtja čezmejnega računa za potrošnike

1. Države članice zagotovijo, da ponudnik plačilnih storitev, pri katerem ima potrošnik plačilni račun, potrošniku v primeru, ko mu ta sporoči, da želi odpreti plačilni račun pri ponudniku plačilnih storitev v drugi državi članici, ob prejemu take zahteve zagotovi naslednjo pomoč:

- (a) potrošniku brezplačno zagotovi seznam vseh obstoječih aktivnih trajnih nalogov za kreditna plačila in soglasij za direktne obremenitve, ki jih upravlja plačnikova banka, kadar je na voljo, ter informacije, ki so na voljo o ponavljajočih se vhodnih kreditnih plačilih in direktnih obremenitvah, ki jih upravlja prejemnik plačila, izvršenih na potrošnikovem plačilnem računu v zadnjih 13 mesecih. Ta seznam za novega ponudnika plačilnih storitev ne pomeni obveznosti vzpostavitve storitev, ki jih ne zagotavlja;

- (b) prenese morebitno preostalo pozitivno stanje sredstev s potrošnikovega plačilnega računa na plačilni račun, ki ga potrošnik odpre ali ima pri novem ponudniku plačilnih storitev, pod pogojem, da takšna zahteva vsebuje vse podrobnosti za identifikacijo novega ponudnika plačilnih storitev in plačilnega računa potrošnika;
- (c) zapre plačilni račun potrošnika.

2. Brez poseganja v člen 45(1) in (6) Direktive 2007/64/ES in če potrošnik na tem plačilnem računu nima nepravilnih obveznosti, ponudnik plačilnih storitev, pri katerem ima potrošnik plačilni račun, na datum, ki ga določi potrošnik in je vsaj šest delovnih dni po tem, ko ta ponudnik plačilnih storitev prejme zahtevo potrošnika, opravi naloge iz točk (a), (b) in (c) odstavka 1 tega člena, razen če se strani ne dogovorita drugače. Ponudnik plačilnih storitev takoj obvesti potrošnika, kadar zaradi nepravilnih obveznosti ne more zapreti plačilnega računa.

Člen 12

Nadomestila, povezane s storitvijo zamenjave

1. Države članice zagotovijo, da imajo lahko potrošniki brezplačen dostop do svojih osebnih informacij o obstoječih trajnih nalogih in direktnih obremenitvah, ki jih imajo pri prenosnem ali prejemnem ponudniku plačilnih storitev.
2. Države članice zagotovijo, da prenosni ponudnik plačilnih storitev zagotovi informacije, ki jih prejmi ponudnik plačilnih storitev zahteva v skladu s točko (a) člena 10(4), ne da bi potrošniku ali prejemnemu ponudniku plačilnih storitev za to zaračunal stroške.
3. Države članice zagotovijo, da se morebitna nadomestila, ki jih prenosni ponudnik plačilnih storitev zaračuna potrošniku za zaprtje plačilnega računa pri njem, določijo v skladu s členom 45(2), (4) in (6) Direktive 2007/64/ES.
4. Države članice zagotovijo, da so morebitna nadomestila, ki jih prenosni ali prejemni ponudnik plačilnih storitev zaračuna potrošniku za katero koli storitev iz člena 10, razen storitev iz odstavkov 1, 2 in 3 tega člena, razumne in v skladu z dejanskimi stroški zadevnega ponudnika plačilnih storitev.

Člen 13

Finančne izgube potrošnikov

1. Države članice zagotovijo, da ponudnik plačilnih storitev, ki sodeluje pri postopku zamenjave, nemudoma povrne vse finančne izgube, vključno s stroški in obrestmi, ki jih potrošnik neposredno utrpi, ker navedeni ponudnik plačilnih storitev ne upošteva obveznosti iz člena 10.
2. Odgovornost na podlagi odstavka 1 ne velja v primerih izjemnih in nepredvidljivih okoliščin, na katere ponudnik plačilnih storitev, ki skuša uveljavljati te okoliščine, ne more vplivati, posledice pa bi bile kljub vsem nasprotnim prizadevanjem neizogibne, ali v primerih, ko ponudnika plačilnih storitev zavezujejo druge pravne obveznosti iz zakonodajnih aktov Unije ali nacionalnih zakonodajnih aktov.
3. Države članice zagotovijo, da se odgovornost iz odstavkov 1 in 2 določi v skladu s pravnimi zahtevami, ki veljajo na nacionalni ravni.

*Člen 14***Informacije o storitvi zamenjave**

1. Države članice zagotovijo, da ponudniki plačilnih storitev dajo potrošnikom na voljo naslednje informacije o storitvi zamenjave:

- (a) o vlogah prenosnega in prejemnega ponudnika plačilnih storitev pri vsakem koraku postopka zamenjave iz člena 10;
- (b) o časovnem okviru za dokončanje posameznih korakov;
- (c) o morebitnih nadomestilih, zaračunanih za postopek zamenjave;
- (d) kakršne koli informacije, ki jih bo moral zagotoviti potrošnik, in
- (e) o postopkih alternativnega reševanja sporov iz člena 24.

Države članice lahko zahtevajo, da ponudniki plačilnih storitev dajo na voljo tudi druge informacije, po potrebi vključno z informacijami, potrebnimi za določitev sistema jamstva za vloge v Uniji, katerega član je ponudnik plačilnih storitev.

2. Informacije iz odstavka 1 so brezplačno na voljo v papirni obliki ali na drugem trajnem nosilcu podatkov v vseh prostorih ponudnika plačilnih storitev, ki so dostopni potrošnikom, in so v elektronski obliki vedno na voljo na njegovem spletnem mestu ter se na zahtevo zagotovijo potrošnikom.

POGLAVJE IV

DOSTOP DO PLAČILNIH RAČUNOV*Člen 15***Nediskriminacija**

Države članice zagotovijo, da kreditne institucije ne diskriminirajo potrošnikov, ki zakonito prebivajo v Uniji, na podlagi državljanstva ali prebivališča ali katerega koli drugega razloga iz člena 21 Listine, ko ti potrošniki zaprosijo za odprtje plačilnega računa v Uniji ali do njega dostopajo. Pogoji, ki veljajo za posedovanje osnovnega plačilnega računa, na noben način niso diskriminatorni.

*Člen 16***Pravica dostopa do osnovnega plačilnega računa**

1. Države članice zagotovijo, da potrošnikom osnovne plačilne račune ponujajo vse kreditne institucije ali dovolj veliko število kreditnih institucij, da se vsem potrošnikom na njihovem ozemlju zagotovi dostop do njih in da se prepreči izkrivljanje konkurence. Države članice zagotovijo, da osnovnih plačilnih računov ne ponujajo le kreditne institucije, ki plačilne račune zagotavljajo izključno v obliki spletnih storitev.

2. Države članice zagotovijo, da imajo potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji, vključno s potrošniki brez stalnega naslova in prosilci za azil ter potrošniki, ki jim dovoljenje za bivanje ni bilo odobreno, vendar njihov izgon iz pravnih ali dejanskih razlogov ni mogoč, pravico do odprtja in uporabe osnovnega plačilnega računa pri kreditnih institucijah na njihovem ozemlju. Ta pravica velja ne glede na potrošnikovo prebivališče.

Države članice lahko ob doslednem spoštovanju temeljnih svoboščin, zagotovljenih s Pogodbama, od potrošnikov, ki želijo odpreti osnovni plačilni račun na njihovem ozemlju, zahtevajo, naj dokažejo, da imajo resničen interes za to.

Države članice zagotovijo, da uveljavljanje te pravice ni preveč težavno ali obremenjujoče za potrošnika.

3. Države članice zagotovijo, da kreditne institucije, ki ponujajo osnovne plačilne račune, osnovni plačilni račun odprejo ali prošnjo potrošnika za osnovni plačilni račun zavrnejo brez nepotrebne odlašanja in najpozneje v desetih delovnih dneh od prejema popolne prošnje.

4. Države članice zagotovijo, da kreditne institucije zavrnejo prošnjo za osnovni plačilni račun, kadar bi odprtje takšnega računa povzročilo kršitev določbe o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma iz Direktive 2005/60/ES.

5. Države članice lahko kreditnim institucijam, ki ponujajo osnovne plačilne račune, dovolijo, da zavrnejo prošnjo za takšen račun, kadar potrošnik že ima plačilni račun pri kreditni instituciji na njihovem ozemlju, ki mu omogoča uporabo plačilnih storitev iz člena 17(1), razen kadar potrošnik navede, da je bil obveščen, da bo plačilni račun zaprt.

V takšnih primerih lahko kreditna institucija pred odprtjem osnovnega plačilnega računa preveri, ali potrošnik že ima plačilni račun pri kreditni instituciji v isti državi članici, ki mu omogoča uporabo storitev iz člena 17(1). Kreditne institucije se lahko pri tem zanesejo na zapriseženo izjavo, ki jo v ta namen podpišejo potrošniki.

6. Države članice lahko opredelijo omejene in posebne dodatne primere, v katerih bi kreditne institucije morale zavrniti prošnjo za osnovni plačilni račun ali pa bi lahko same sklenile, da ga zavrnejo. Takšni primeri temeljijo na določbah nacionalnega prava, ki se uporablja na njihovem ozemlju, njihov namen pa je potrošnikom zagotoviti lažji dostop do brezplačnega osnovnega računa v okviru mehanizma iz člena 25 ali preprečiti, da bi potrošniki zlorabljali pravico do dostopa do osnovnega plačilnega računa.

7. Države članice zagotovijo, da v primerih iz odstavkov 4, 5 in 6 kreditna institucija po sprejetju odločitve potrošnika nemudoma pisno in brezplačno obvesti o zavrnitvi in konkretnem razlogu za zavrnitev, razen če bi bilo takšno razkritje v nasprotju s cilji nacionalne varnosti, javnim redom ali Direktivo 2005/60/ES. Kreditna institucija v primeru zavrnitve potrošnika seznaneni s postopkom pritožbe zoper zavrnitev in o pravici potrošnika, da naveže stik z zadevnim pristojnim organom in organom, imenovanim za alternativno reševanje sporov, ter navede ustrezne kontaktne podatke.

8. Države članice v primerih iz odstavka 4 zagotovijo, da kreditna institucija sprejme ustrezne ukrepe v skladu s poglavjem III Direktive 2005/60/ES.

9. Države članice zagotovijo, da dostop do osnovnega plačilnega računa ni pogojen z nakupom dodatnih storitev ali delnic kreditne institucije, razen če je slednje pogoj za vse stranke kreditne institucije.

10. Šteje se, da države članice upoštevajo obveznosti iz poglavja IV, kadar veljavni zavezujoč okvir zagotavlja njegovo dosledno uporabo na dovolj jasen in natančen način, da so lahko zadevne osebe v celoti seznanjene s svojimi pravicami in se lahko na nacionalnih sodiščih sklicujejo nanje.

Člen 17

Značilnosti osnovnega plačilnega računa

1. Države članice zagotovijo, da osnovni plačilni račun vključuje naslednje storitve:
 - (a) storitve za vse postopke, potrebne za odprtje, vodenje in zaprtje plačilnega računa;
 - (b) storitve, ki omogočajo polog sredstev na plačilni račun;
 - (c) storitve, ki omogočajo dvige gotovine s plačilnega računa v Uniji na okencu ali na bankomatih med obratovalnim časom kreditne institucije ali zunaj njega;
 - (d) izvrševanje naslednjih plačilnih transakcij znotraj Unije:
 - (i) direktnih obremenitev;
 - (ii) plačilnih transakcij s plačilno kartico, vključno s spletnimi plačili;
 - (iii) kreditnih plačil, vključno s trajnimi nalogi, na, kadar so na voljo, terminalih in okencih ter prek spletnih storitev kreditne institucije.

Kreditne institucije ponujajo storitve iz točk (a) do (d) prvega pododstavka v obsegu, v katerem jih že ponujajo potrošnikom s plačilnimi računi, ki niso osnovni plačilni računi.

2. Države članice lahko določijo obveznost za kreditne institucije s sedežem na njihovem ozemlju, da pri osnovnem plačilnem računu zagotavljajo dodatne storitve, ki na podlagi splošne prakse na nacionalni ravni veljajo za bistvene za potrošnike.

3. Države članice zagotovijo, da kreditne institucije s sedežem na njihovem ozemlju ponujajo osnovne plačilne račune vsaj v nacionalni valuti zadevne države članice.

4. Države članice zagotovijo, da lahko potrošniki z osnovnim plačilnim računom opravljajo neomejeno število transakcij v zvezi s storitvami iz odstavka 1.

5. V zvezi s storitvami iz točk (a), (b), (c) in (d)(ii) odstavka 1 tega člena, razen plačilnih transakcij s kreditno kartico, države članice zagotovijo, da kreditne institucije zaračunajo le morebitna razumna nadomestila, iz člena 18, ne glede na število transakcij, izvršenih na plačilnem računu.

6. V zvezi s storitvami iz točke (d)(i) odstavka 1 tega člena, točke (d)(ii) odstavka 1 tega člena – vendar le za plačilne transakcije s kreditno kartico – in točke (d)(iii) odstavka 1 tega člena lahko države članice določijo najmanjše število transakcij, za katere lahko kreditne institucije zaračunajo le morebitna razumna nadomestila iz člena 18. Države članice zagotovijo, da najmanjše število transakcij zadostuje za kritje plačil za potrošnikove osebne namene, pri čemer upoštevajo obstoječe vedenje potrošnikov in splošno poslovno prakso. Nadomestila za transakcije, ki presegajo najmanjše število transakcij, niso nikoli višja, kot to določa običajna cenovna politika kreditne institucije.

7. Države članice zagotovijo, da lahko potrošnik upravlja in odredi plačilne transakcije s svojega osnovnega plačilnega računa v prostorih kreditne institucije in/ali prek spletnih storitev, kadar so na voljo.

8. Brez poseganja v zahteve iz Direktive 2008/48/ES lahko države članice kreditnim institucijam dovolijo, da pri osnovnem plačilnem računu na zahtevo potrošnika zagotovijo možnost prekoračitve. Države članice lahko določijo najvišji znesek in najdaljše trajanje takšne prekoračitve. Dostop do osnovnega plačilnega računa ali njegova uporaba ni omejen ali pogojen z nakupom takšnih kreditnih storitev.

Člen 18

Povezana nadomestila

1. Države članice zagotovijo, da kreditne institucije storitve iz člena 17 ponujajo brezplačno ali za razumno nadomestilo.

2. Države članice zagotovijo, da so nadomestila, ki se potrošniku zaračunajo zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz okvirne pogodbe, razumna.

3. Države članice zagotovijo, da se določijo razumna nadomestila iz odstavkov 1 in 2 ob upoštevanju vsaj naslednjih meril:

(a) nacionalnih ravni prihodkov;

(b) povprečnih nadomestil, ki jih kreditne institucije v zadevni državi članici zaračunavajo za storitve na plačilnih računih.

4. Brez poseganja v pravico iz člena 16(2) in obveznost iz odstavka 1 tega člena lahko države članice zahtevajo, da kreditne institucije uporabljajo različne cenike glede na raven bančne vključenosti potrošnika, kar zlasti ranljivim potrošnikom brez bančnih računov zagotavlja ugodnejše pogoje. Države članice v takšnih primerih zagotovijo, da potrošniki prejmejo navodila in ustrezne informacije o možnostih, ki so jim na voljo.

Člen 19

Okvirne pogodbe in prekinitvev

1. Za okvirne pogodbe, ki zagotavljajo dostop do osnovnega plačilnega računa, velja Direktiva 2007/64/ES, razen če je v odstavkih 2 in 4 tega člena določeno drugače.

2. Kreditna institucija lahko enostransko prekine okvirno pogodbo le, kadar je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

(a) potrošnik je plačilni račun namerno uporabljal za nezakonite namene;

(b) na plačilnem računu več kot 24 zaporednih mesecev ni bilo nobene transakcije;

(c) potrošnik je predložil netočne informacije, da bi pridobil pravico do osnovnega plačilnega računa, kadar na podlagi točnih informacij takšne pravice ne bi pridobil;

(d) potrošnik ne prebiva več zakonito v Uniji;

(e) potrošnik je v državi članici, kjer že ima osnovni plačilni račun, naknadno odprl še en plačilni račun, ki mu omogoča uporabo storitev iz člena 17(1).

3. Države članice lahko opredelijo dodatne omejene in posebne primere, v katerih lahko kreditna institucija okvirno pogodbo za osnovni plačilni račun enostransko prekine. Takšni primeri temeljijo na določbah nacionalnega prava, ki se uporablja na njihovem ozemlju, njihov namen pa je preprečiti, da bi potrošniki zlorabljali pravico do dostopa do osnovnega plačilnega računa.

4. Države članice zagotovijo, da kreditna institucija ob prekinitvi pogodbe za osnovni plačilni račun na podlagi enega ali več razlogov iz točk (b), (d) in (e) odstavka 2 ter odstavka 3 potrošnika pisno in brezplačno obvesti o razlogih za prekinitvev in utemeljitvi zanj vsaj dva meseca pred uveljavitvijo prekinitve, razen če bi bilo takšno razkritje v nasprotju s cilji nacionalne varnosti ali javnega reda. Kadar kreditna institucija pogodbo prekine v skladu s točko (a) ali (c) odstavka 2, prekinitvev začne učinkovati takoj.

5. V obvestilu o prekinitvi se potrošnika seznanijo s postopkom pritožbe zoper morebitno prekinitvev ter pravico potrošnika, da naveže stik s pristojnim organom in organom, imenovanim za alternativno reševanje sporov ter se navede ustrezne kontaktne podatke.

Člen 20

Splošne informacije o osnovnih plačilnih računih

1. Države članice zagotovijo sprejetje ustreznih ukrepov za boljšo obveščeno javnosti o razpoložljivosti osnovnih plačilnih računov, njihovih splošnih cenovnih pogojih, postopkih za uveljavitev pravice do dostopa do osnovnega plačilnega računa in načinih za dostop do postopkov alternativnega reševanja sporov. Države članice zagotovijo, da so ukrepi za obveščanje zadostni in ciljno usmerjeni ter zlasti da upoštevajo potrošnike brez bančnih računov ter ranljive in mobilne potrošnike.

2. Države članice zagotovijo, da dajo kreditne institucije potrošnikom brezplačno na voljo lahko dostopne informacije o posebnih značilnostih osnovnega plačilnega računa, ki ga ponujajo, z njim povezanih nadomestil in njegovih pogojev uporabe ter brezplačno pomoč v zvezi s tem. Države članice zagotovijo tudi, da je iz informacij jasno razvidno, da za dostop do osnovnega plačilnega računa nakup dodatnih storitev ni obvezen.

POGLAVJE V

PRISTOJNI ORGANI IN ALTERNATIVNO REŠEVANJE SPOROV

Člen 21

Pristojni organi

1. Države članice imenujejo nacionalne pristojne organe, pooblašene za zagotovitev uporabe in izvrševanje te direktive, in zagotovijo, da so jim podeljena preiskovalna in izvršilna pooblastila ter ustrezna sredstva, potrebna za učinkovito in uspešno opravljanje njihovih nalog.

Pristojni organi so bodisi javni organi bodisi organi, ki jih priznava nacionalno pravo ali javni organi, ki jih v ta namen izrecno pooblašča nacionalno pravo. Razen nacionalnih centralnih bank, ti organi niso ponudniki plačilnih storitev.

2. Države članice zagotovijo, da so pristojni organi in vse osebe, ki delajo zanje ali so zanje delale, kot tudi revizorji in strokovnjaki, ki dobivajo navodila od pristojnih organov, dolžni varovati poklicno skrivnost. Zaupne informacije, ki jih lahko ti organi in osebe prejmejo pri opravljanju nalog, se ne smejo izdati nobeni drugi osebi ali organu, razen v obliki povzetka ali v združenih obliki, z izjemo primerov, za katere velja kazensko pravo ali ta direktiva. To pa pristojnim organom ne preprečuje, da bi v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom izmenjavali ali pošiljali zaupne informacije.

3. Države članice zagotovijo, da so organi, ki jim je podeljena pristojnost za zagotavljanje uporabe in izvajanja te direktive, eno ali oboje od naslednjega:

(a) pristojni organi, kot so opredeljeni v točki 2 člena 4 Uredbe (EU) št. 1093/2010;

(b) organi, ki niso pristojni organi iz točke (a), pod pogojem, da morajo ti organi v skladu z nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi zaradi izvajanja njihovih nalog iz te direktive, tudi za namene sodelovanja z EBA v skladu s to direktivo, kadar je potrebno, sodelovati s pristojnimi organi iz točke (a).

4. Države članice Komisijo in EBA obvestijo o pristojnih organih in morebitnih spremembah v zvezi z njimi. Prvič to storijo čim prej in najpozneje do 18. septembra 2016.

5. Pristojni organi v skladu z nacionalnim pravom pooblastila izvajajo bodisi:

(a) neposredno v okviru lastne odgovornosti ali pod nadzorom sodnih organov, bodisi

(b) na podlagi zahtevka, naslovljenega na sodišča, ki so pristojna za izdajo potrebne odločbe, kadar je primerno tudi s pritožbenim sredstvom, če zahtevku za izdajo potrebne odločbe ni bilo ugodeno.

6. Kadar je na njihovem ozemlju več kot en pristojni organ, države članice zagotovijo, da so naloge vsakega organa jasno opredeljene in da ti organi tesno sodelujejo, zato da lahko učinkovito opravljajo svoje naloge.

7. Komisija objavi seznam pristojnih organov v *Uradnem listu Evropske unije* vsaj enkrat letno in ga na svojem spletnem mestu stalno posodablja.

Člen 22

Obveznost sodelovanja

1. Pristojni organi različnih držav članic sodelujejo med seboj, kadar koli je to potrebno zaradi izpolnjevanja njihovih nalog iz te direktive, pri čemer uporabljajo pooblastila iz te direktive ali iz nacionalnega prava.

Pristojni organi nudijo pomoč pristojnim organom drugih držav članic. Zlasti si izmenjujejo informacije in sodelujejo pri vseh preiskavah ali nadzornih dejavnostih.

Da bi države članice poenostavile in pospešile sodelovanje ter zlasti izmenjavo informacij, za namene te direktive vsaka država članica imenuje en sam pristojni organ kot kontaktno točko. Država članica Komisiji in drugim državam članicam sporoči imena organov, imenovanih za sprejemanje zahtev za izmenjavo informacij ali sodelovanje iz tega odstavka.

2. Države članice sprejmejo potrebne upravne in organizacijske ukrepe za lažjo pomoč iz odstavka 1.

3. Pristojni organi držav članic, ki so za namene te direktive v skladu z odstavkom 1 imenovani za kontaktne točke, brez nepotrebnega odlašanja, drug drugemu pošljejo informacije, potrebne za opravljanje nalog pristojnih organov, ki so določene z ukrepi, sprejetimi na podlagi te direktive.

Pristojni organi, ki si v skladu s to direktivo izmenjujejo informacije z drugimi pristojnimi organi, lahko pri posredovanju informacij navedejo, da takšne informacije ne smejo biti razkrile brez njihovega izrecnega privoljenja, pri čemer se lahko takšne informacije izmenjajo le za namene, za katere so ti organi dali privoljenje.

Pristojni organ, imenovan za kontaktno točko, lahko informacije, ki jih prejme, pošlje drugim pristojnim organom, ne sme pa jih poslati drugim telesom ali fizičnim oziroma pravnim osebam brez izrecnega privoljenja pristojnih organov, ki so mu jih razkrili, ter jih lahko posreduje le za namene, za katere so mu ti organi dali privoljenje, razen v ustrezno utemeljenih okoliščinah, v tem primeru pa takoj obvesti kontaktno točko, ki je informacije posredovala.

4. Pristojni organ lahko izpolnitev zahteve za sodelovanje pri preiskavi oziroma nadzorni dejavnosti ali za izmenjavo informacij, kot je določeno v odstavku 3, zavrne le, kadar:

- (a) bi lahko taka preiskava, preverjanje na kraju samem, nadzorna dejavnost ali izmenjava informacij ogrozili suverenost, varnost ali javni red naslovljene države članice;
- (b) je pred organi naslovljene države članice že sprožen sodni postopek v zvezi z istimi dejanji in osebami;
- (c) je bila v naslovljeni državi članici v zvezi z istimi osebami in dejanji že izrečena pravnomočna sodba.

V primeru takšne zavrnitve pristojni organ ustrezno uradno obvesti pristojni organ, ki je vložil zahtevo, pri čemer navede čim podrobnejše informacije.

Člen 23

Reševanje sporov med pristojnimi organi različnih držav članic

Kadar se zahteva za sodelovanje, zlasti za izmenjavo informacij, zavrne ali v razumnem roku ni odgovora nanjo, lahko pristojni organi zadevo predložijo EBA in ga lahko zaprosijo za pomoč v skladu s členom 19 Uredbe (EU) št. 1093/2010. V takšnih primerih lahko EBA ukrepa v skladu s pooblastili, ki so mu bila dodeljena z navedenim členom, vsaka zavezujoča odločitev, ki jo sprejme v skladu z navedenim členom, pa je za zadevne pristojne organe zavezujoča ne glede na to, ali so ti pristojni organi člani EBA ali ne.

Člen 24

Alternativno reševanje sporov

Države članice zagotovijo, da imajo potrošniki dostop do učinkovitih in uspešnih postopkov alternativnega reševanja sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi v tej direktivi. Takšni postopki alternativnega reševanja sporov in subjekti, ki jih ponujajo, izpolnjujejo zahteve glede kakovosti iz Direktive 2013/11/EU.

*Člen 25***Mehanizem v primeru zavrnitve plačilnega računa za katerega se zaračuna nadomestilo**

Brez poseganja v člen 16 lahko države članice vzpostavijo poseben mehanizem, s katerim zagotovijo, da bodo imeli potrošniki brez plačilnega računa na njihovem ozemlju, ki jim je kreditna institucija zavrnila dostop do plačilnega računa, za katerega se zaračunava nadomestilo, učinkovit brezplačen dostop do osnovnega plačilnega računa.

POGLAVJE VI

SANKCIJE*Člen 26***Sankcije**

1. Države članice določijo pravila o sankcijah, ki se uporabljajo za kršitve nacionalne zakonodaje, ki prenaša to direktivo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvajanja. Takšne sankcije so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice določijo, da lahko pristojni organ javnosti razkrije vse upravne sankcije, sprejete zaradi kršenja ukrepov, sprejetih zaradi prenosa te direktive, razen če bi takšno razkritje resno ogrozilo finančne trge ali vpletenim stranem povzročilo nesorazmerno škodo.

POGLAVJE VII

KONČNE DOLOČBE*Člen 27***Ocenjevanje**

1. Države članice Komisiji prvič do 18. septembra 2018 in nato vsaki dve leti predložijo informacije o naslednjem:

(a) spoštovanju določb iz členov 4, 5 in 6 s strani ponudnikov plačilnih storitev;

(b) spoštovanju zahtev za zagotovitev primerjalnih spletnih mest v skladu s členom 7 s strani držav članic;

(c) številu zamenjav plačilnih računov in deležu prošenj za zamenjavo, ki so bile zavrnjene;

(d) številu kreditnih institucij, ki ponujajo osnovne plačilne račune, in številu takšnih računov, ki so bili odprti, ter deležu prošenj za odprtje osnovnih plačilnih računov, ki so bile zavrnjene.

2. Komisija prvič do 18. septembra 2018 in nato vsaki dve leti pripravi poročilo na podlagi informacij, ki jih prejme od držav članic.

*Člen 28***Ponovni pregled**

1. Komisija do 18. septembra 2019 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju te direktive, ki mu po potrebi priloži zakonodajni predlog.

Poročilo vključuje:

- (a) seznam vseh postopkov za ugotavljanje kršitev, ki jih je sprožila Komisija v zvezi s to direktivo;
- (b) oceno povprečne višine nadomestil v državah članicah za plačilne račune, ki spadajo v področje uporabe te direktive;
- (c) oceno izvedljivosti okvira za zagotavljanje samodejne preusmeritve plačil z enega plačilnega računa na drugega v isti državi članici, skupaj s samodejnim obveščanjem prejemnikov plačil ali plačnikov, ko so njihovi prenosi preusmerjeni;
- (d) oceno izvedljivosti razširitve storitve zamenjave iz člena 10, kadar sta prejemni in prenosni ponudnik plačilnih storitev v različnih državah članicah, ter izvedljivosti čezmejnega odpiranja računov v skladu s členom 11;
- (e) oceno števila imetnikov računov, ki so zamenjali plačilne račune po prenosu te direktive na podlagi informacij, ki jih predložijo države članice v skladu s členom 27;
- (f) oceno stroškov in koristi uvedbe prenosljivosti številčk plačilnih računov po vsej Uniji;
- (g) oceno števila kreditnih institucij, ki ponujajo osnovne plačilne račune;
- (h) oceno števila in – kadar so na voljo informacije v anonimni obliki – značilnosti potrošnikov, ki so odprli osnovne plačilne račune po prenosu te direktive;
- (i) oceno povprečnih letnih nadomestil za osnovne plačilne račune na ravni držav članic;
- (j) oceno učinkovitosti obstoječih ukrepov in potrebe po dodatnih ukrepih zaradi povečanja finančne vključenosti in pomoči ranljivim članom družbe v zvezi s prezadolženostjo;
- (k) primere najboljših praks v državah članicah, namenjenih manjši izključenosti potrošnikov pri dostopu do plačilnih storitev.

2. V poročilu, ki temelji tudi na informacijah držav članic na podlagi člena 27, se oceni, ali naj se seznam storitev, ki so del osnovnega plačilnega računa, spremeni in posodobi glede na razvoj plačilnih sredstev in tehnologije.

3. V poročilu se oceni tudi, ali so poleg ukrepov, sprejetih v skladu s členoma 7 in 8 v zvezi s primerjalnimi spletnimi mesti in paketnimi ponudbami, potrebni dodatni ukrepi in zlasti potreba po akreditaciji primerjalnih spletnih mest.

Člen 29

Prenos

1. Države članice do 18. septembra 2016 sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisiji takoj sporočijo besedilo navedenih predpisov.

2. Predpise iz odstavka 1 uporabljajo od 18. septembra 2016.

Z odstopanjem od prvega pododstavka:

- (a) se člen 3 uporablja od 17. septembra 2014;
 - (b) države članice začnejo uporabljati predpise za uskladitev s členom 4(1) do (5), členom 5(1) (2) in (3), členom 6(1) in (2) ter členom 7 najpozneje devet mesecev po začetku veljavnosti delegiranega akta iz člena 3(4);
 - (c) države članice, kjer na nacionalni ravni že obstaja ekvivalent dokumenta z informacijami o nadomestilih, lahko sklenejo, da bodo prevzele skupni format in njegov skupni simbol najpozneje 18 mesecev po začetku veljavnosti delegiranega akta iz člena 3(4);
 - (d) države članice, kjer na nacionalni ravni že obstaja ekvivalent dokumenta z informacijami o nadomestilih, lahko sklenejo, da bodo prevzele skupno obliko in enoten simbol najpozneje 18 mesecev po začetku veljavnosti delegiranega akta iz člena 3(4).
3. Kadar države članice sprejmejo predpise iz odstavka 1, se v njih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
4. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih določb nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 30

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 31

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 23. julija 2014

Za Evropski parlament
Predsednik
M. SCHULZ

Za Svet
Predsednik
S. GOZI
